

A photograph of several young children, likely of African descent, with their hands raised in the air, suggesting a moment of praise or joy. The child in the foreground is wearing a blue patterned shirt. The background is a warm, slightly blurred indoor setting.

**kerk
in actie**

Jaarverslag 2024

Ga mee! Samen getuigen
van geloof, hoop en liefde

**Protestantse
Kerk**

Geloven in delen, delen in geloof

Onze missie

Kerk in Actie zet zich samen met kerken en organisaties wereldwijd in voor een samenleving waarin mensen tot hun recht komen, weet hebben van Gods liefde voor allen, in vrede samenleven en zorg dragen voor elkaar en de schepping. Dat doen wij omdat we geloven in delen en willen delen in geloof.

Onze organisatie

Kerk in Actie is onderdeel van de Protestantse Kerk in Nederland. We helpen de kerk om in actie te komen en bij te dragen aan een toekomst waarin ieder mens telt. Daarvoor werken we samen met lokale gemeenten en diaconieën in Nederland en met kerken en organisaties in meer dan dertig landen. Dankzij ons krachtige netwerk kunnen we echt naast mensen in deze landen staan en impact maken.

Samen zijn we de kerk in actie.

Onze thema's

In ons werk richten we ons op vier thema's:

Kerk en geloof

Kinderen en jongeren

Mensen op zoek naar een veilig bestaan

Ecologische gerechtigheid

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
1. Onze missie	6
1.1 Missie	6
1.2 Thema's	8
2. Onze activiteiten in 2024	12
2.1 Azië	13
2.2 Afrika	15
2.3 Latijns-Amerika	17
2.4 Europa, Midden-Oosten en Noord-Afrika	19
2.5 Nederland	21
2.6 Meerjarenbeleid	23
3. Onze organisatie	25
3.1 Onze organisatie	25
3.2 Personeel en vrijwilligers	28
3.3 Monitoring	29
3.4 Communicatie en fondsenwerving	31
3.5 Risicobeheer, integriteit en kwaliteit	33
3.6 Duurzaam handelen	38
3.7 Goed bestuur	40
4. Wat we doen in 2025	43
5. Financieel beleid en resultaten	45
6. Verantwoording SHO	48
7. Jaarrekening	51
7.1 Balans (na resultaatbestemming)	51
7.2 Staat van baten en lasten	52
7.3 Resultaatverdeling	53
7.4 Kasstroomoverzicht	53
7.5 Toelichting behorende tot de jaarrekening 2024	54
7.6 Toelichting op de balans	58
7.7 Toelichting op de baten	62
7.8 Toelichting op de lasten (9)	63
7.9 Personeelskosten Kerk in Actie	64
7.10 Kosten Directie	65
7.11 Verdeelsleutel SHO	66
7.12 Vaststelling	66
8. Overige gegevens	67

Foto cover: Kinderen in Rwanda, een van de zeven actielanden van Kerk in Actie.

Leeswijzer

Dit jaarverslag geeft een overzicht van onze activiteiten in 2024. Het verslag heeft twee delen:

» **Het bestuursverslag | hoofdstuk 1-6**

In dit deel lees je wat onze missie is en hoe we die in 2024 vertaald hebben naar concrete activiteiten. We laten ook zien wat we doen om integer, efficiënt en duurzaam te werken.

» **Het financieel verslag | hoofdstuk 7**

In dit deel is de jaarrekening van 2024 opgenomen, met een uitgebreide toelichting.

Voorwoord

De publieksverkiezing van het Woord van het Jaar leidde in 2024 tot zulke verhitte taferelen dat Van Dale besloot om het woord zelf te kiezen: polarisatie. In zo'n samenleving klinkt het bijna naïef om als kerk de lofzang gaande te houden en samen te getuigen van geloof, hoop en liefde. Toch is dat wat Kerk in Actie afgelopen jaar volop kon en wilde doen.

Samen met kerken en andere organisaties wereldwijd hebben we ons ingezet voor gerechtigheid en vrede. Samen gaven we miljoenen mensen de gelegenheid om brood te eten met elkaar. Om *companionship* te hebben, een thema dat de Wereldraad van Kerken ons aanreikte en dat komt van het Latijnse *cum pane* (letterlijk: 'met brood'). De tafel van de Heer staat tegelijk in de kerk en in de wereld. Aan tafel ontmoeten we God, zijn we aan elkaar gegeven en vinden we hoop en inspiratie. Samen gaan we onderweg, nadat we aangesterkt zijn.

In 2024 hebben we veel kunnen betekenen met ons netwerk, dankzij de steun van plaatselijke gemeenten en individuele donateurs. De armoede-campagne in Nederland droeg eraan bij dat mensen nieuw perspectief kregen. We waren nauw betrokken bij de nood in Oekraïne. En met Giro555 haalden we met de Samenwerkende Hulporganisaties 25 miljoen aan noodhulpgelden op, bestemd voor slachtoffers van het voortgaande geweld in het Midden-Oosten.

Ook op plekken die veel minder in de schijnwerpers staan, komt de kerk in actie. We zien de levenskracht die mensen onttelen aan gezamenlijke bijbelstudie in Latijns-Amerika en de Golfstaten.

*Samen op aarde,
dat beloofde land,
God zal ons bewaren,
want Hij houdt in stand*

Lied 993, Willem Barnard,
*Liedboek. Zingen en bidden
in huis en kerk*

Partners in Indonesië en in Afrika laten daadkracht zien in de omgang met klimaatverandering. We ervaren hoe belangrijk het is om samen op te trekken tegen kinderarbeid en voor de vorming van kinderen en jongeren in bijvoorbeeld Ghana en Colombia.

Telkens weer merken we dat je dit werk alleen in partnerschap kunt doen. Onze relatiebeheerders onderhouden actief contact met partners wereldwijd en kennen de context van het werk. Het doet de partnerorganisaties goed om te horen dat er in Nederland wordt meegeleefd en meegebeden. Samen vormen we een baken van licht in donkere tijden. Met elkaar getuigen we van geloof, hoop en liefde - en op die weg blijven we anderen nodigen.

Ds. Karin van den Broeke
programmaleider Kerk in Actie

Pepijn Trapman
manager buitenland Kerk in Actie

Ing. Jurjen de Groot MBA
algemeen directeur Kerk in Actie

Bestuursverslag

Noodhulp voor slachtoffers van de oorlog in Soedan. Training in duurzame landbouw voor Boliviaanse boeren. Verbindende gesprekken tussen religieuze groepen in Pakistan. En opvang van statushouders in het Nederlandse project De Thuisgevers. Samen met kerken en organisaties wereldwijd konden we in 2024 hoopvolle projecten uitvoeren. We vertellen je er graag meer over.

1. Onze missie

Opkomen voor de naaste, dichtbij en ver weg. Daarvoor zet Kerk in Actie zich in. Geïnspireerd door Jezus Christus delen we wat ons gegeven is: tijd, talent, aandacht, geloof, geld en goed. Bij de start van dit verslag vertellen we over onze missie en de thema's waaraan we werken.

1.1 Missie

Kerk in Actie is onderdeel van de Protestantse Kerk in Nederland. We geven vorm aan het missionaire, diaconale en oecumenische werk van de kerk in binnen- en buitenland. Samen met lokale kerken en partnerorganisaties in meer dan dertig landen - waaronder Nederland - bouwen we aan een toekomst waarin ieder mens telt. We geloven dat mensen en gemeenschappen versterkt kunnen worden doordat we delen wat ons is toevertrouwd. Onze missie:

Kerk in Actie zet zich samen met kerken en organisaties wereldwijd in voor een samenleving waarin mensen tot hun recht komen, weet hebben van Gods liefde voor allen, in vrede samenleven en zorg dragen voor elkaar en de schepping. Dat doen wij omdat we geloven in delen en willen delen in geloof.

De activiteiten van Kerk in Actie passen binnen de bredere visie en missie van de dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk. Die zijn uitgewerkt in de visienota 'Van U is de toekomst' en het beleidskader 'De toekomst open tegemoet'. De missie van de dienstenorganisatie is:

De dienstenorganisatie draagt bij aan een toekomstgerichte kerk: betrokken op God, elkaar en de wereld. Zij ondersteunt lokale gemeenten, andere kerkplekken, classes en het geheel van de Protestantse Kerk als vindplaats van geloof, hoop en liefde.

We delen wat ons is toevertrouwd

▲ Kerk in Actie roept lokale gemeenten op de plaatselijke Voedselbank te ondersteunen door onder meer levensmiddelen in te zamelen.

In het werk van Kerk in Actie krijgt die betrokkenheid op God, elkaar en de wereld een duidelijk gezicht. Via Kerk in Actie kunnen lokale gemeenten en diaconieën in Nederland zelf in actie komen. Zij werken mee en dragen bij aan allerlei projecten - financieel, praktisch en door persoonlijk contact en gebed.

Lokale gemeenten en diaconieën in Nederland werken mee en dragen bij aan allerlei projecten

Onze projecten zijn geen eenrichtingsverkeer waarin de een helpt en de ander geholpen wordt. We denken niet in termen van hulpgever en hulpvrager, maar zoeken wat we van mens tot mens voor elkaar kunnen betekenen. In onze samenwerking met kerken en partners wereldwijd inspireren we elkaar, delen we met elkaar en leren we van elkaar.

▲ Jong gezin in Rwanda, waar de kerk in een omgeving van trauma werkt aan verzoening.

Kernwaarden in ons werk

De vier kernwaarden van de dienstenorganisatie zijn bepalend voor onze manier van werken:

Dichtbij

In de landen waar Kerk in Actie actief is, werken we met kerken en lokale partners die dicht bij de mensen staan. Zij weten van binnenuit wat mensen nodig hebben. We stimuleren lokale gemeenten en diaconieën in Nederland om langdurig betrokken te zijn bij deze projecten. Langs allerlei kanalen brengen we de verhalen over het werk van Kerk in Actie dicht bij onze achterban.

Dienstbaar

Het is onze missie om dienstbaar te zijn aan de wereld, namens lokale gemeenten in Nederland. Samen met de partnerorganisaties in binnen- en buitenland kijken we goed wat de plaatselijke bevolking verder helpt. We kijken ook hoe lokale gemeenten in Nederland hieraan bij kunnen dragen. De consultants en relatiebeheerders van Kerk in Actie spelen hierin een belangrijke rol.

Doelgericht

Met vier thema's (zie 1.2) brengen we focus aan in ons werk. De projecten en programma's die we ondersteunen, passen binnen een of meer van deze thema's. Met de partners maken we een plan om de thema's te vertalen naar concrete projecten en activiteiten. Er wordt ook vastgelegd hoe de ontvangen middelen worden besteed binnen de diverse projecten.

Duurzaam

Kerk in Actie werkt met haar partners aan duurzame oplossingen voor problemen. Ons doel is dat het welzijn van mensen aantoonbaar en structureel verbetert. De zorg voor de aarde krijgt daarbij veel aandacht. We vragen ons telkens af hoe ons handelen de schepping beïnvloedt. Niet voor niets is 'ecologische gerechtigheid' een van onze vier thema's.

1.2 Thema's

We willen zorgvuldig omgaan met de mensen en middelen die we kunnen inzetten. Bovendien willen we doen waar we goed in zijn en wat meerwaarde heeft voor onze doelgroepen. Daarom heeft de synode van de Protestantse Kerk vier thema's vastgesteld die richting geven aan ons werk. Zo brengen we focus aan. De thema's zijn:

- **Kerk en geloof**
- **Kinderen en jongeren**
- **Mensen op zoek naar een veilig bestaan**
- **Ecologische gerechtigheid**

Met onze thema's kiezen we voor een duidelijke profilering. Ze passen bij de identiteit van Kerk in Actie en sluiten nauw aan bij wat partners als belangrijk en urgent ervaren. We zoomen nu dieper in op de thema's. Wat houden ze in en wat is de ambitie per thema? Daarna lees je in hoofdstuk 2 wat we het afgelopen jaar per thema hebben bereikt in de regio's waar we werken.

In een omgeving met sociaal onrecht kunnen bijbelverhalen de kracht geven om op de staan voor recht en vrede

▲ Vrouw in Moldavië, een van de actielanden waar in 2025 een reis naartoe georganiseerd wordt.

Actief in vier regio's

Kerk in Actie doet haar werk op de plekken waar dat het hardst nodig is. We zijn actief in meer dan dertig landen in vier regio's:

- **Azië**
- **Afrika**
- **Latijns-Amerika**
- **Europa, het Midden-Oosten en Noord-Afrika**

In alle regio's werken we met lokale kerken en (nationale en internationale) partnerorganisaties. Door dat netwerk zitten we in de haarvaten van de samenleving en kunnen we echt bijdragen. We zijn ook actief in Nederland. In eigen land werken we onder meer aan armoedebestrijding en ondersteuning van vluchtelingen, maar ook aan ecologische gerechtigheid, bijvoorbeeld via de brede beweging van Groene Kerken. Ons werk krijgt hier vorm via de lokale kerk.

Kerk en geloof

Binnen het thema 'kerk en geloof' versterken we de kern van ons kerk-zijn. We werken samen met kerken wereldwijd om missionair, diaconaal en oecumenisch te zijn, dichtbij en ver weg.

We geven veel aandacht aan kerken in de minderheid. Vaak gaat het dan om kleine kerken in landen waar de verhouding tussen godsdiensten op scherp staat, zoals in Azië, West-Afrika en het Midden-Oosten. We ondersteunen hen om hun christelijke identiteit handen en voeten te geven. In zulke interreligieuze omgevingen bevorderen we ook het vreedzaam samenleven van verschillende groepen. Dat doen we onder andere met het programma Shared Futures, dat door Kerk in Actie is ontwikkeld.

We werken eraan mee dat geloofsgemeenschappen een levende omgang hebben met de Bijbel. Door samen de Bijbel te lezen, ervaren gelovigen Gods liefde voor ieder mens. Vanuit die liefde weten ze zich geroepen om in actie te komen voor de samenleving. In een omgeving met sociaal onrecht kunnen bijbelverhalen ook de kracht geven om op te staan voor recht en vrede. Om deze manier van omgaan met de Bijbel te bevorderen, versterken we onder meer het kerkelijk kader.

Net als in andere landen ondersteunen we ook lokale gemeenten in Nederland om missionair en diaconaal betrokken te zijn op hun omgeving. Zoals door het stimuleren van diaconale proefplekken: plekken waar iedereen terecht kan voor bijvoorbeeld een praatje, voor schuldhulp of voor andere activiteiten. Lokale gemeenten helpen ook mee aan de campagne 'Samen tegen armoede'.

De Protestantse Kerk kan veel leren van de wereld-kerk. Daarom motiveren we lokale gemeenten in Nederland om contact te zoeken met gelovigen over cultuurgrenzen heen. We organiseren bijvoorbeeld interculturele ontmoetingen in Nederland en we delen verhalen van partners. Waar mogelijk verstevigen we ook de persoonlijke ontmoeting tussen kerken wereldwijd. In 2025 doen we een pilot met reizen naar onze actielanden Moldavië en Colombia.

Kinderen en jongeren

Kerk in Actie wil bijdragen aan een leefomgeving waarin kinderen en jongeren zich lichamelijk en geestelijk in veiligheid kunnen ontwikkelen. Samen met onze partners proberen we de meest kwetsbare kinderen en jongeren te beschermen en perspectief te geven op een betere toekomst.

Binnen het thema 'kinderen en jongeren' zijn in 2024 vier doelen vastgelegd. In de eerste plaats het tegengaan van seksueel geweld, misbruik en uitbuiting van kinderen en jongeren. Daar hoort ook

▲ *Samen met onze partners willen we kwetsbare kinderen perspectief geven op een betere toekomst.*

bij dat slachtoffers opgevangen worden en hulp krijgen om traumatische ervaringen te verwerken. In de tweede plaats het tegengaan van kinderarbeid. Onze partners zetten zich ervoor in dat kinderen naar school kunnen om een basiskwalificatie te halen. Dat is nodig voor een gezonde ontwikkeling en een goede start op de arbeidsmarkt.

Respectvolle samenwerking

Elk van onze vier thema's vraagt een eigen manier van werken. Maar tegelijk wordt het werk binnen alle thema's gekenmerkt door respectvolle samenwerking. Het samen optrekken met *partnerorganisaties en kerken wereldwijd* is heel typerend voor Kerk in Actie. *Oecumene, respect voor interreligieuze verhoudingen en wederkerigheid* liggen aan de basis van ons werk. En in al onze activiteiten proberen we inclusief te zijn.

Ten derde richten we ons op de groep jongeren van 15-25 jaar die geen basisopleiding afgerond hebben. Onze partners begeleiden deze jongeren bij het opdoen van vaardigheden, zodat ze weerbaarder zijn en meer kansen hebben op de arbeidsmarkt. En tot slot maken we ons sterk voor de eigen plek van kinderen en jongeren binnen de kerk. Zowel in andere landen als in Nederland moeten kinderen zich veilig voelen in de kerk, een plek krijgen in het beleid en kunnen participeren in alle aspecten van kerk-zijn.

Mensen op zoek naar een veilig bestaan

Kerk in Actie ondersteunt mensen die getroffen zijn - of dreigen te worden - door ontheemding, nood of onrecht. We richten ons specifiek op situaties waarin lokale en nationale autoriteiten niet in staat of niet bereid zijn om passende steun te verlenen. We werken op twee manieren:

- Aan de ene kant geven we humanitaire (nood)hulp waar nodig, zodat mensen niet aan hun lot overgelaten worden.
- Aan de andere kant werken we structureel aan het voorkomen van rampen door het vergroten van de weerbaarheid van mensen en gemeenschappen in kwetsbare regio's.

Onze hulpverlening voldoet aan belangrijke humanitaire principes en bevordert de zelfredzaamheid van mensen.

Kerk in Actie werkt samen met lokale kerken en organisaties en is onderdeel van ACT Alliance (een internationale koepel van kerken en christelijke organisaties). Door onze lokale netwerken kunnen we meteen handelen als zich een ramp voordoet én trouw blijven als de ramp langer voortduurt. Zo bleven we betrokken bij de wederopbouw van kerken na de aardbeving in Syrië. We zijn ook aanwezig op plekken waar de wereld minder oog voor heeft, zoals Soedan, waar een gruwelijke burgeroorlog woedt.

Een belangrijk onderdeel van dit werk is de zorg voor vluchtelingen. Wereldwijd zijn tientallen miljoenen mensen op drift door hongersnood en geweld. Via ons netwerk helpen we hen vanuit Bijbels perspectief: de waardigheid van ieder mens als schepsel van God. Op allerlei plekken vormen kerken en andere organisaties uit ons netwerk een gastvrije en helpende gemeenschap. Ook in Nederland: lokale kerken dragen bij aan de tijdelijke opvang van statushouders, via het project 'De Thuisgevers'.

Ecologische gerechtigheid

Klimaatverandering staat wereldwijd in de schijnwerpers. Maar de schadelijke gevolgen worden vooral gevoeld in landen die het minst hebben bijgedragen aan de oorzaken. Onze partners ervaren dat aan den lijve. Daarom is 'ecologische gerechtigheid' een leidend thema in ons werk. Kerk in Actie zet in op:

- het vergroten van de bewustwording
- het versterken van de rol van partners in klimaatadaptatie
- het ontwikkelen van beleid rond belangenbehartiging om wereldwijd bij te dragen aan ecologische gerechtigheid.

Kerken en andere organisaties vormen een gastvrije en helpende gemeenschap voor vluchtelingen

We werken hieraan met zowel internationale partners als lokale kerken in Nederland. Als het kan, zoeken we de samenhang met andere maatschappelijke vraagstukken, zoals migratie, kansen voor kinderen, en armoedebestrijding.

▲ Kerk in Actie is ook aanwezig in Soedan, waar een burgeroorlog woedt.

In alle vier regio's trekken we op met mensen die getroffen worden door klimaatverandering en aantasting van hun leefmilieu. Samen zoeken we naar manieren waarop ze in hun levensonderhoud kunnen blijven voorzien: door aanpassing van hun leef- en productiewijze, door bescherming van het natuurlijke milieu en door het tegengaan van klimaatverandering. Met elkaar zijn we actief voor een duurzame omgang met de schepping.

We faciliteren diakenen in Nederland om niet alleen wereldwijde projecten te steunen, maar ook met gemeenteleden in gesprek te gaan over hun manier

van leven en de omgang met de schepping. In het aanbod van de dienstenorganisatie zitten bijvoorbeeld materialen om als lokale gemeente te praten over duurzaamheid en om ecologische gerechtigheid zelf actief vorm te geven.

We delen verhalen uit de wereldkerk die de gevolgen van klimaatverandering en de schade aan ecosystemen laten zien. Ze zijn een bron van inspiratie om bij te dragen aan ecologische gerechtigheid. En we bouwen aan de beweging van GroeneKerken, een van onze 'groene' projecten.

Thema's en programma's

Bij het maken van onze financiële rapportages gebruiken we vier programmalijnen: **Zending**, **Noodhulp**, **Werelddiaconaat** en **Binnenlands diaconaat**. Deze programma's sluiten aan op de manier van rapporteren die gebruikelijk is in het nationale en internationale werkveld van ngo's en kerkelijke organisaties. Dat maakt het eenvoudig om ons werk naast dat van andere organisaties te leggen. We gebruiken ze bovendien al vanaf de start van Kerk in Actie, zodat we heden en verleden goed met elkaar kunnen vergelijken.

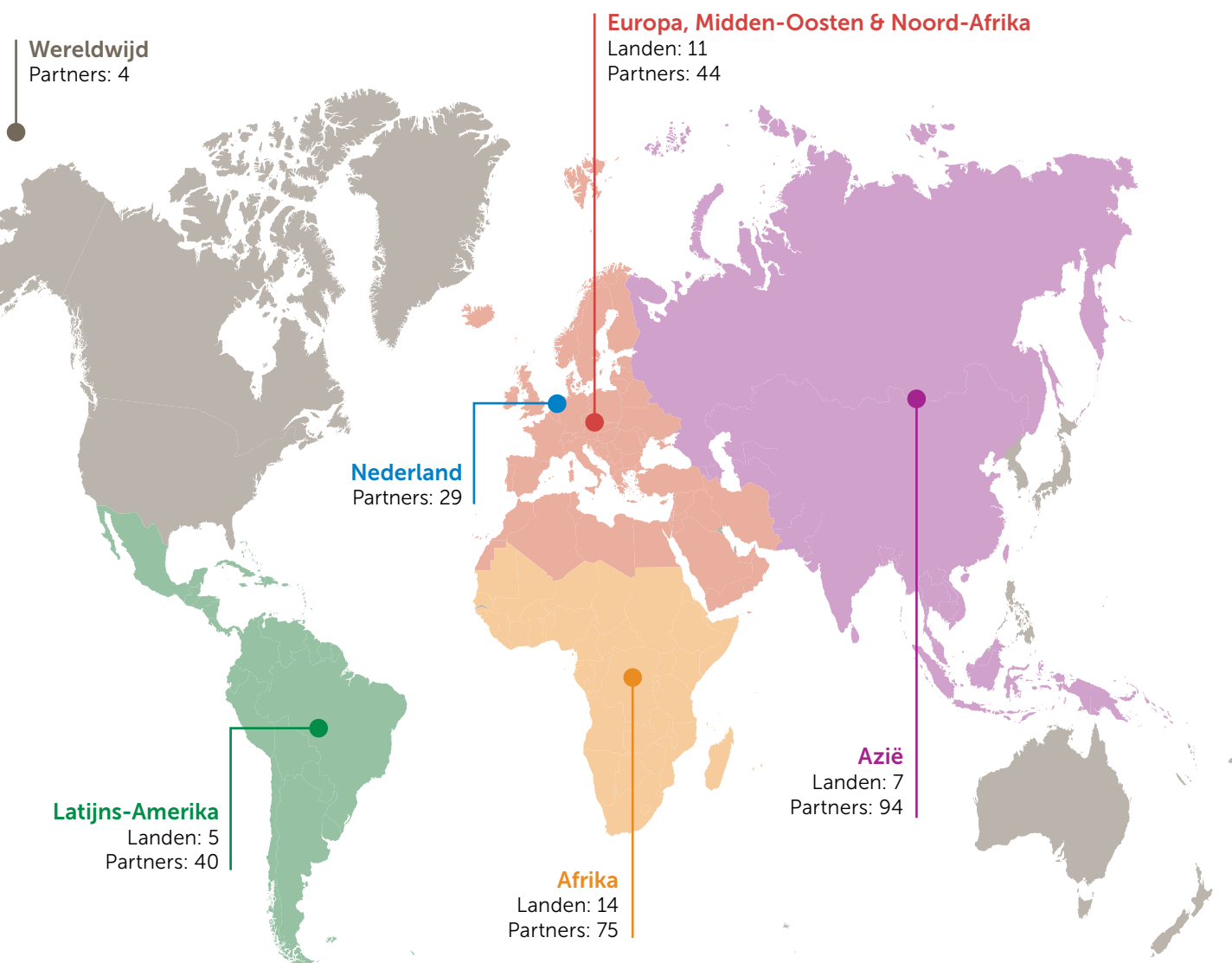
Om de koppeling tussen onze vier thema's en deze programma's duidelijk te maken, geven we in de tabel op hoofdlijnen weer hoe ze aan elkaar gelinkt zijn.

	Zending	Wereld-diaconaat	Noodhulp	Binnenlands diaconaat
Kerk en geloof	✓			✓
Kinderen en jongeren		✓		
Mensen op zoek naar een veilig bestaan		✓	✓	✓
Ecologische gerechtigheid		✓		✓

2. Onze activiteiten in 2024

Wereldwijd zetten kerken en organisaties uit ons netwerk zich in voor recht en vrede, voor samenleving en schepping. Als de kerk in actie komt, kan ze herstel en hoop brengen. Op de volgende pagina's vind je een greep uit de vele activiteiten die Kerk in Actie in 2024 ondersteunde. Per regio brengen we alle vier thema's in beeld.

Landen & partners

De casussen en cijfers die we op de volgende pagina's beschrijven, zijn gebaseerd op gevalideerde rapportages van onze partnerorganisaties.

Bestedingen per programma

Werelddiaconaat	Binnenlands diaconaat	Noodhulp	Zending	Totaal besteed
€7,8 miljoen	€0,9 miljoen	€6,2 miljoen	€4,9 miljoen	€19,8 miljoen

Zie ook paragraaf 7.8.

2.1 Azië

Land: **Pakistan** | Thema: **Kerk en geloof**

Vreedzaam samenleven

In veel Aziatische landen is sprake van spanning en conflict tussen etnische en religieuze groepen. Via het programma Shared Futures werkt Kerk in Actie samen met partnerorganisaties aan goede verhoudingen. Het programma bevordert vrede en sociale samenhang door het versterken van de dialoog, wederzijds begrip en de samenwerking tussen diverse groepen. We ondersteunen vooral gemeenschappen in de marge - en dan met name

vrouwen en jongeren - bij het ontwikkelen van vaardigheden. Daardoor hebben ze meer perspectief op een economisch zelfstandig bestaan en kunnen ze duurzame vrede en welvaart bevorderen.

Samenwerking over grenzen

Binnen Shared Futures werken we met partners in zes verschillende landen. Pakistan is daar één van. Hier trekken we op met twee organisaties in de regio's Sindh en Punjab. Zij geven vaardigheidstrainingen aan jongeren in gemengde religieuze groepen. De deelnemers worden samen geschoold terwijl ze bouwen aan een bestaan. Daardoor vinden er mooie ontmoetingen plaats over religieuze grenzen heen. De twee jongens op de foto hebben heel verschillende religieuze roots, maar samen startten ze een bedrijfje met steun en begeleiding van de partnerorganisatie.

Twee jongens met verschillende religieuze roots konden samen een bedrijfje starten

Vijandsbeeld onder de loep

Als onderdeel van Shared Futures stimuleren de Pakistaanse organisaties mensen ook om hun vijandige beeld van de (religieuze) ander onder de loep te nemen. Dit doen ze bijvoorbeeld door het organiseren en begeleiden van bezoeken aan religieuze plekken, feesten en rituelen. Zo leren jongeren over het geloof van de ander. Jongeren van verschillende religies bezochten samen een oud boeddhistisch klooster, Patan Minara. De ervaring leert dat zulke bezoeken leiden tot meer wederzijds begrip en respect.

Land: **Myanmar** | Thema: **Mensen op zoek naar een veilig bestaan**

Minderheden op de vlucht

Door het aanhoudende geweld in Myanmar raken voortdurend inwoners op drift. Vooral mensen van bedreigde etnische minderheden zoeken naar een veilige plek, niet alleen in Myanmar zelf, maar ook in buurlanden zoals Thailand. In deze grensgebieden werkt de Mae Tao Clinic (MTC) - onze partnerorganisatie - aan opvang, toegang tot gezondheidszorg en scholing van kinderen.

Ontbossing in beeld

In Indonesië vindt op verontrustend tempo ontbossing plaats, vooral voor de palmolie-industrie. Verschillende theologische instituten - gesteund door Kerk in Actie - leren hun studenten om pakkende filmpjes te maken over de ecologische schade die dit aanricht. De video's worden gedeeld en dragen bij aan bewustwording. Kerken kunnen hiermee in gesprek over hun verantwoordelijkheid in het tegengaan van ecologische crises. Sommige filmpjes zijn ondertiteld zodat we ze ook in Nederland kunnen gebruiken voor een gesprek over de gevolgen van onze palmolieconsumptie.

Een eind aan kinderarbeid

De Dalits in India worden gediscrimineerd en leven vaak in grote armoede. Veel Dalitkinderen stoppen vroegtijdig met school om te gaan werken. Partnerorganisatie CARDS wil schooluitval verminderen en kinderarbeid uitbannen. In voor- en naschoolse bijeenkomsten, 'Bala Bata's', biedt CARDS huiswerkbegeleiding en andere activiteiten. Kinderen krijgen weer zelfvertrouwen en hun schoolprestaties gaan omhoog, zodat hun toekomstperspectief verbetert. Een deel van de kinderen kan naar een internaat, een uitkomst voor arme gezinnen.

CARDS in 2024

350
bijeenkomsten
voor
11.250 kinderen

75
dorpen
vrij van
kinderarbeid

215
kinderen
vanuit kinderarbeid
naar de schoolbanken

2.700
kinderen
toegelaten tot scholen
met een internaat

2.2 Afrika

Land: **Kenia** | Thema: **Ecologische gerechtigheid**

Boeren in actie voor natuurherstel

Zoals de meeste Afrikaanse landen ervaart Kenia de negatieve gevolgen van klimaatverandering. Door onregelmatige regenval, langdurige droogte en toenemende kans op overstromingen is het voor steeds meer mensen moeilijk om in hun onderhoud te voorzien. Vooral kleine boeren op het platteland hebben het zwaar. Hun oogsten mislukken en hun grond wordt minder vruchtbaar.

Door vernieuwende landbouw verbetert de grond, wat de opbrengst verhoogt

Lichtpuntjes

Gelukkig zijn er lichtpuntjes. De vernieuwende landbouwmethode 'Farmer-Managed Natural Regeneration' (FMNR) geeft hoop. FMNR maakt gebruik van bestaande, vaak verwaarloosde boomstronken. Door de methode komt de inheemse boomgroei terug en verbetert de grondkwaliteit, wat de landbouwopbrengst verhoogt. Het gevolg: kwetsbare huishoudens kunnen een beter bestaan opbouwen.

Training

Onze partnerorganisatie Pillars Care Foundation (PCF) is heel enthousiast over de methode. Sinds begin 2024 ondersteunt Kerk in Actie hen om groepen van (vooral) jonge boeren in West-Kenia te trainen in FMNR. Dit jaar werden demonstratievelden gestart om te laten zien wat FMNR oplevert. Boeren werden opgeleid in de methode, en schoolkinderen werden in eco-clubs getraind hoe ze bij kunnen dragen aan FMNR. De eerste resultaten zijn al zichtbaar en de deelnemende boeren zijn heel hoopvol.

Beleidsverandering

Ook de overheid is geïnteresseerd in de FMNR-methode. Ze doet op eigen kosten mee aan de trainingen van PCF en werkt aan beleidsverandering in Migori County. Een positief signaal dat motiveert om door te gaan.

FMNR in 2024

4

demonstratievelden gestart

200

boeren getraind in de landbouwmethode FMNR

600

schoolkinderen volgen eco-clubs

1

traject voor beleidsvernieuwing rond klimaatverandering

Land: **Kameroen** | Thema: **Kerk en geloof**

Een alternatief voor radicalisering

Noord-Kameroen gaat gebukt onder armoede. Het gebied telt veel ontheemden, op de vlucht voor terreurgroep Boko Haram. Het gebrek aan perspectief maakt dat jongeren makkelijk radicaliseren. Via de methode Shared Futures (zie ook 2.1) traint onze partnerorganisatie PRICA-Kameroen jonge mensen met verschillende religies en achtergronden om bedrijfjes op te zetten. Dit maakt dat ze inkomen hebben en elkaar leren kennen en respecteren, wat de sfeer in de dorpen verbetert.

Vluchtelingenstromen in Zuid-Soedan

Door de jarenlange burgeroorlog staat de ontwikkeling van het jonge land Zuid-Soedan sterk onder druk. Veel mensen wonen in kampen in eigen land of zijn gevlucht. Het voortdurende conflict maakt dat er nog altijd grote vluchtelingenstromen zijn. ACT Alliance - waar Kerk in Actie deel van uitmaakt - zet zich in om deze mensen te voorzien van de eerste levensbehoeften. Daarnaast wordt gewerkt aan structurele opbouw, zoals onderwijs voor vluchtelingenkinderen.

Weerbaar door werk

Zuid-Ethiopië is kwetsbaar en onveilig door terugkerende extreme droogte en etnische conflicten. Onze partnerorganisatie EECMY werkt hier aan het bouwen van weerbare gemeenschappen. Jongeren worden getraind om kleine ondernemingen op te zetten, zodat ze een bestaan kunnen opbouwen. En vrouwen leren in spaargroepen hoe ze sterker staan door samenwerking. Het project maakt de gemeenschap productiever en weerbaarder.

EECMY in 2024

800

jongeren
werden getraind
als kleine
ondernemer

100

jongeren
kregen steun om
een businessplan
te maken

1.560

vrouwen
leerden in
spaargroepen om
samen te werken

2.3 Latijns-Amerika

Land: **Guatemala** | Thema: **Kinderen en jongeren**

Een nieuwe start

Eigenlijk vertellen de meldingscijfers van de politie in Guatemala maar een heel klein deel van het verhaal. Het zijn vooral de cijfers van kinder- en tienerzwangerschappen die veelzeggend zijn: elk jaar raken rond de 1.500 meisjes onder de 14 jaar en 60.000 tieners tussen 15 en 19 jaar zwanger. Armoede vergroot de kwetsbaarheid van met name meisjes voor seksueel geweld, maar ook jongens zijn slachtoffer. Als het geweld eenmaal heeft plaatsgevonden zijn ze nog kwetsbaarder, door depressies en ongewenste zwangerschappen.

Jongeren krijgen traumabegeleiding en kunnen werken aan hun bestaanszekerheid

Begeleiding

El Refugio de la Niñez - onze partner - zet in op het vergroten van de weerbaarheid van de slachtoffers. De organisatie vangt de jongeren op in een tehuis of begeleidt hen in hun thuissituatie. Door therapie en traumaverwerking gaan ze positiever in het leven staan. Maar het is ook nodig dat de jongeren kunnen werken aan het vergroten van bestaanszekerheid. Met een sociaal werker gaan ze

in gesprek over hun toekomst. In overleg worden de jongeren geholpen om weer naar school te gaan, een beroepsopleiding te volgen of een eigen bedrijfje te beginnen.

Stappen zetten

De organisatie kijkt goed wat er precies nodig is om stappen te kunnen zetten: dat varieert van goede inbedding in de gemeenschap of startkapitaal tot lesgeld of materialen voor school. Door nauwe samenwerking met de plaatselijke overheid krijgen de jongeren die een eigen bedrijfje starten bijvoorbeeld training en hulp om zich te blijven ontwikkelen. Zo kunnen jonge slachtoffers van seksueel geweld een nieuwe start maken in hun leven.

El Refugio de la Niñez in 2024

30

jongeren volgden
beroepsonderwijs

20

jongeren konden hun
eigen bedrijfje starten

10

jongeren konden weer
naar school

Land: **Bolivia** | Thema: **Ecologische gerechtigheid**

Nieuwe waterputten

In Bolivia wordt klimaatverandering pijnlijk voelbaar. Periodes van slagregens worden gevolgd door extreme droogte en hitte. Inheemse groepen in het zuiden, zoals de Weenhayek, hebben moeite om te overleven. Onze partner CERDET assisteert hen om hun belangen te bespreken bij de overheid. Tegelijk krijgen ze praktische steun, zoals hulp bij het slaan van waterputten. Er wordt ook gewerkt aan duurzame landbouw en het opzetten van bedrijfjes.

Land: **Haïti** | Thema: **Mensen op zoek naar een veilig bestaan**

Traumaverwerking

Haïti wordt geteisterd door instabiliteit, bendege geweld en mensenrechtenschendingen. Vrouwen zijn bijzonder kwetsbaar, want seksueel geweld wordt ingezet als wapen om gemeenschappen te terroriseren. Zonder bescherming of toegang tot basisvoorzieningen leven velen van hen voortdurend in angst. Onze partner Service Chrétien d'Haïti (SCH) biedt cruciale steun aan vrouwen die hun thuis en hun bestaanszekerheid zijn kwijtgeraakt.

SCH in 2024

70

vrouwen kregen psychosociale hulp voor traumaverwerking

35

vrouwen kregen hulp bij het (her)starten van een onderneming

4

lokale organisaties werden getraind in psychosociale hulp en crisisrespons

Land: **Colombia** | Thema: **Kerk en geloof**

Lokaal vredesoverleg

Na het vredesakkoord met FARC is het helaas niet rustig geworden in Zuidwest-Colombia. Nieuwe militante groepen zijn opgedoken. Leden van de ex-Farc wachten tevergeefs op het stukje grond dat de overheid beloofde. Onze partner Justapaz werkt hier aan recht en vrede. De organisatie onderhoudt contact met ex-FARC en de nieuwe rebellen, en stimuleert kerken om deel te nemen aan lokaal vredesoverleg. Jaarlijks worden hiervoor ongeveer 100 kerkleden opgeleid.

2.4 Europa, Midden-Oosten en Noord-Afrika

Land: **Israël, Palestina, Libanon, Egypte**

Thema: **Mensen op zoek naar een veilig bestaan**

Herstel in conflictgebieden

Door het aanhoudende geweld in het Midden-Oosten zijn miljoenen mensen ontheemd geraakt. Kerk in Actie ondersteunt kerken en organisaties die hen bijstaan. Mensen krijgen eten, onderdak, zorg en opleidingen, zodat ze weer zelf in hun inkomen kunnen voorzien. Een greep uit de projecten.

Israël en Palestina

Mensen in Israël die getroffen zijn door de oorlog, ontvingen in 2024 noodhulp - waaronder psychosociale ondersteuning. Die hulp kwam vanuit de opbrengst van de Giro555-actie voor slachtoffers in het Midden-Oosten, waaraan Kerk in Actie deelnam.

Onze partnerorganisaties waren ook nabij de inwoners van Gaza en de Westelijke Jordaanoever. Ze boden onder meer zorg, noodonderwijs, en hulp bij eerste levensbehoeften, reparatie van huizen en herstart van kleine bedrijven. Verder kregen Palestijnen uit de Westelijke

▲ Via ACT Alliance was er noodhulp voor ontheemden en andere oorlogsslachtoffers.

Jordaanoever bijstand bij het opkomen voor hun (arbeids)rechten. Diezelfde hulp was er voor arbeidsmigranten uit Azië, Afrika en Oost-Europa, en voor Israëliërs met laagbetaalde contracten.

Israël en Palestina

- > Noodhulp, zorg en onderwijs voor **10.000den slachtoffers** van de oorlog
- > Arbeidsrechtelijke hulp voor **5.700 Palestijnen en arbeidsmigranten**

Libanon

- > **40x zorgtraining** voor werkzoekende Libanezen en Syriërs
- > Noodhulp voor **1.000den ontheemden en slachtoffers**

Egypte

- > **300x thuiszorgtraining** voor migranten
- > **250x voedselhulp** voor migranten

Libanon

In Libanon trainden onze partners werkzoekende Libanezen en Syriërs in de zorg. Zij konden vrijwel meteen aan de slag als assistent-verpleger of thuiszorgmedewerker. Daarnaast was er via ACT Alliance noodhulp voor vele duizenden inwoners die ontheemd en door de oorlog getroffen zijn.

Egypte

Onze partnerorganisatie Refuge Egypt - deel van de Anglicaanse Kerk - bood in Egypte de helpende hand aan migranten uit onder andere Soedan. In 2024 volgde een groep migranten een thuiszorgtraining, waarna ze begeleiding kregen bij het zoeken naar werk. Refuge Egypt gaf ook voedselhulp en steun bij het invullen van documenten.

Les in mensenrechten

Jongeren in Israël weten vaak weinig van de politieke en historische realiteit van hun land. De mensenrechtenorganisatie Rabbis for Human Rights maakt hier werk van, met steun van Kerk in Actie. In een speciaal onderwijsprogramma leren jonge Israëlische studenten meer over mensenrechten binnen het jodendom. Ze krijgen deze lessen voordat hun verplichte dienstdienst begint. Rabbis for Human Rights organiseert ook twee of drie ontmoetingen met leeftijdsgenoten, zoals Palestijnse jongeren van de Westelijke Jordaanoever of asielzoekers. Hierdoor leren jaarlijks zo'n duizend jonge studenten op een nieuwe manier naar hun samenleving kijken.

In de kantlijn...

Binnen deze regio werkt Kerk in Actie nog aan de ontwikkeling van activiteiten rond het thema 'ecologische gerechtigheid'.

Creative jongerenclubs

In Moldavië staan veel kinderen er alleen voor. Door de grote werkloosheid en de lage lonen vertrekken veel ouders voor werk naar het buitenland. Kinderen blijven vaak achter, bijvoorbeeld bij familie. Stichting Filocalia - partner van Kerk in Actie - kijkt in de stad Costesti naar deze groep om. De kinderen kunnen in creatieve clubs meedoen aan theater, schilderen en houtbewerking, in combinatie met verdieping via bijbelstudie. Ze ontmoeten hier andere jongeren, leren vaardigheden voor het leven, en doen ideeën op voor een toekomstig beroep. Daardoor stijgt hun eigenwaarde, ontwikkelen ze zichzelf en leren ze verantwoordelijkheid nemen.

Filocalia in 2024

400

kinderen

doen jaarlijks mee
aan verdiepende
clubs

3x

per jaar

krijgen zij een
pakket met eerste
levensbehoeften
voor thuis

2.5 Nederland

Thema: Kerk en geloof

Samen opstaan tegen armoede

Opkomen voor mensen in armoede is een vitaal onderdeel van kerk-zijn. De vroege kerk stond er al om bekend dat ze uitreikte naar mensen in de marge van de samenleving. In alles wat Kerk in Actie doet, speelt het tegengaan van marginalisering en

Met lokale kerken door heel het land staan we naast mensen in armoede

armoede een grote rol - ook in Nederland. In 2022 startten we daarom met de campagne 'Samen tegen armoede'. Met lokale gemeenten door heel het land en met SchuldHulpMaatje en Voedselbank Nederland staan we naast mensen die worstelen met armoede.

Nieuwe locaties

Ook in 2024 sloten zich weer meer lokale gemeenten aan bij deze beweging. Het aantal locaties voor SchuldHulpMaatje steeg, net als het aantal inleverpunten voor de Voedselbank. Via webinars en workshops kregen vele vrijwilligers van diaconieën een training om dit werk vorm te kunnen geven.

Samen Erop Vooruit

Kerk in Actie maakt ook deel uit van Samen Erop Vooruit. Dit is een samenwerkingsverband van kerken en organisaties om mensen met geldzorgen in beeld te krijgen en door te verwijzen naar de juiste hulp.

Campagne 'Samen tegen armoede' in 2024

SchuldHulpMaatje

Aantal lokale kerken dat locatie is voor SchuldHulpMaatje

2023

12

2024

21

Aantal mensen dat hulp kreeg van een maatje

2023

10.827

2024

11.319

Voedselbank

Aantal lokale kerken dat inleverpunt is voor de Voedselbank

2023

45

2024

75

Training

Aantal diaconale vrijwilligers dat een workshop of training over armoede volgde

1.220

Thema: Kinderen en jongeren

Kwetsbare kinderen

Kerk in Actie ondersteunt verschillende partnerorganisaties die zich inzetten voor kwetsbare kinderen en jongeren. Bijvoorbeeld Stichting Exodus, die vijf herfstkampen organiseerde voor kinderen van vaders in gevangenschap. De kampen helpen mee om de relatie tussen vader en kind(eren) te verbeteren. We droegen ook bij aan de Fort-groepen. Kinderen in de leeftijd van 8-11 jaar die opgroeien in armoede leren daar vaardigheden voor een betere toekomst. Verder is Kerk in Actie vaste sponsor van Het Vakantiebureau. Dat organiseerde in 2024 op landgoed Hydepark vakantieweken voor - onder meer - gezinnen op bijstandsniveau en vluchtelingengezinnen.

Thema: Ecologische gerechtigheid

2x ecologische gerechtigheid

In het Groningse Winsum verrijst een sociaal en ecologisch project met tiny houses, op gronden van de kerk. Kerk in Actie steunt dit project met de passende naam Terra Nova.

Met het programma 'Proeven en praten over ons dagelijks brood' kunnen lokale gemeenten tijdens een heerlijke maaltijd in gesprek over ons complexe voedselsysteem. Het werd in 2024 meer dan 300 keer gedownload en kreeg veel media-aandacht.

proevenenpraten.nl

Thema: Mensen op zoek naar een veilig bestaan

De Thuisgevers

Veel statushouders kunnen niet starten aan hun nieuwe leven in Nederland omdat er geen woonruimte is. Met het project 'De Thuisgevers' helpen lokale kerken sinds 2022 om tijdelijke huisvesting te creëren, zodat mensen perspectief krijgen.

De Thuisgevers in 2024

762

statushouders

kregen onderdak sinds de start van het project

384

nog in tijdelijk
verblijf

378

doorgestroomd
naar definitieve
woonplek

Aantal burgerlijke gemeenten dat meewerkt
met 'De Thuisgevers'

2023

97

2024

148

dethuisgevers.nl

2.6 Meerjarenbeleid

Elk jaar houden we ons meerjarenbeleid tegen het licht. Wat vraagt om aanscherping, aanvulling of vernieuwing? Een belangrijke ontwikkeling: de hernoeming van ons thema 'duurzaamheid' tot 'ecologische gerechtigheid'.

Aanscherping van de thema's

In december 2023 stelde de synode vier thema's voor Kerk in Actie vast (zie 1.2). In 2024 hebben we goed gekeken hoe we verdere focus konden aanbrengen binnen die thema's. Dat heeft geleid tot een andere naamgeving van het thema 'duurzaamheid': dat heet voortaan 'ecologische gerechtigheid'. Dit past beter bij de aandacht die we in projecten willen geven aan gerechtigheid binnen de ecologische en klimaatcrisis. Het is ook

in lijn met de notitie 'Laat gerechtigheid stromen', die is aangenomen door de Protestantse Kerk in Nederland.

Er is ook gekeken naar de manier waarop we de vier thema's in Nederland kunnen vormgeven: wat speelt in ons land en wat is hierin de diaconale roeping van de lokale gemeenten? We hebben vier punten vastgesteld die extra aandacht krijgen:

- De rol van de kerk bij armoedebestrijding.
- Betrokkenheid bij mensen die gevlucht zijn.
- Tegengaan van polarisatie en bevorderen van sociale cohesie.
- Bevorderen van duurzaamheid.

Themagroepen in actie

De themagroepen die in 2023 van start zijn gegaan, functioneren inmiddels goed. Een themagroep bestaat uit een groep medewerkers die werkt aan inhoudelijke verdieping en deskundigheidsbevordering rond een van de vier thema's. De groep stelt een leeragenda op, doet voorstellen voor de lobbyagenda, en suggesties voor indicatoren om de impact rond een thema te meten. De groep is verantwoordelijk voor de toerusting van het hele team van Kerk in Actie op dat specifieke thema.

In Nederland geven we extra aandacht aan het tegengaan van polarisatie en het bevorderen van sociale cohesie

▲ Twee Bennekomse kerken namen het initiatief tot 'Duurzaam Bennekom' en betrekken alle inwoners bij duurzamer leven.

In het kader van deze themagroepen verzorgde theoloog Robert Doornenbal in 2024 een bijeenkomst over ecotheologie voor het hele medewerkersteam. Dat was meteen ook de aftrap van een reeks driemaandelijks bijeenkomsten van de themagroep over 'ecologische gerechtigheid'. De groep organiseert telkens een activiteit die bijdraagt aan scholing en ontmoeting rond dit thema.

Impact

We brengen onze impact in kaart door te meten hoe groot het bereik en het effect van onze activiteiten zijn voor onze doelgroepen (meer hierover lees je in 3.3). Deze focus op impact maakt dat we scherp blijven op wat Kerk in Actie met haar partners bereikt. Met de uitkomsten van de metingen kunnen we ons werk verder verbeteren. Naast de zogeheten output- en outcome-informatie die we op projectniveau bijhouden, brachten we in 2024 ook de teambrede output op diverse punten in beeld.

Routekaart

Kerk in Actie werkt met een doorlopende 'routekaart'. Dit is een praktische uitwerking van ons meerjarenbeleid, met de interne doelen die we in de loop van de jaren willen behalen. In 2024 is opnieuw een stuk van die route afgelegd.

Er is gewerkt aan het verbeteren van onze 'workflow': hoe zorgen we dat administratieve processen zorgvuldig verlopen en tegelijkertijd niet te veel tijd kosten?

Verder is het document 'partnerschapsbeleid' opgesteld. Daarmee staat zwart op wit welke rollen Kerk in Actie op zich neemt in partnerschappen (zoals financiële ondersteuning, morele ondersteuning en capaciteitsversterking). En ook op welke principes partnerschappen zijn gebaseerd (zoals wederkerigheid, integriteit, wederzijdse verantwoordelijkheid en transparantie). In 2025 vertalen we dat beleid naar ons concrete werk.

Nieuwe regio- en landenplannen

In 2024 hebben we intensief gewerkt aan het opstellen van nieuwe regio- en landenplannen voor de periode 2025-2027. In deze plannen schetsen we onder meer de context van ons werk, geven we aan welke projecten en activiteiten we ondernemen, en benoemen we de budgetruimte hiervoor (zie ook 3.1). Elk land en elke regio heeft een eigen benadering en eigen accenten, maar de vier thema's van Kerk in Actie zijn altijd leidend in het werk dat we doen.

Ook voor Nederland is een plan ontwikkeld voor dezelfde periode. Om de herkenbaarheid voor de lokale gemeenten in Nederland te vergroten, focussen we in onze communicatie op vier specifieke aandachtsvelden, zoals hierboven benoemd: armoede, vluchtelingen, sociale cohesie en duurzaamheid.

Het proces rond de regio- en landenplannen was extra uitdagend omdat Kerk in Actie de afgelopen jaren bewust financiële reserves had ingezet voor projecten. Hierdoor was er tijdelijk

10% extra financiële ruimte beschikbaar. Voor de nieuwe periode is besloten dit niet te doen, zodat reserves niet te veel afnemen. Dat betekent dat we scherper moesten kijken welke projecten wel en niet binnen de thema's pasten.

3. Onze organisatie

Doelgericht, betrokken en integer, zo willen we werken bij Kerk in Actie. We proberen zo zorgvuldig mogelijk om te gaan met mensen en middelen. Dit hoofdstuk laat zien hoe de organisatie is ingericht. Van structuur en personeel tot risicobeheer en goed bestuur.

3.1 Structuur en werkwijze

Kerk in Actie is onderdeel van de dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk. We zijn een van de teams binnen het cluster Begeleiding & Ontwikkeling.

Structuur

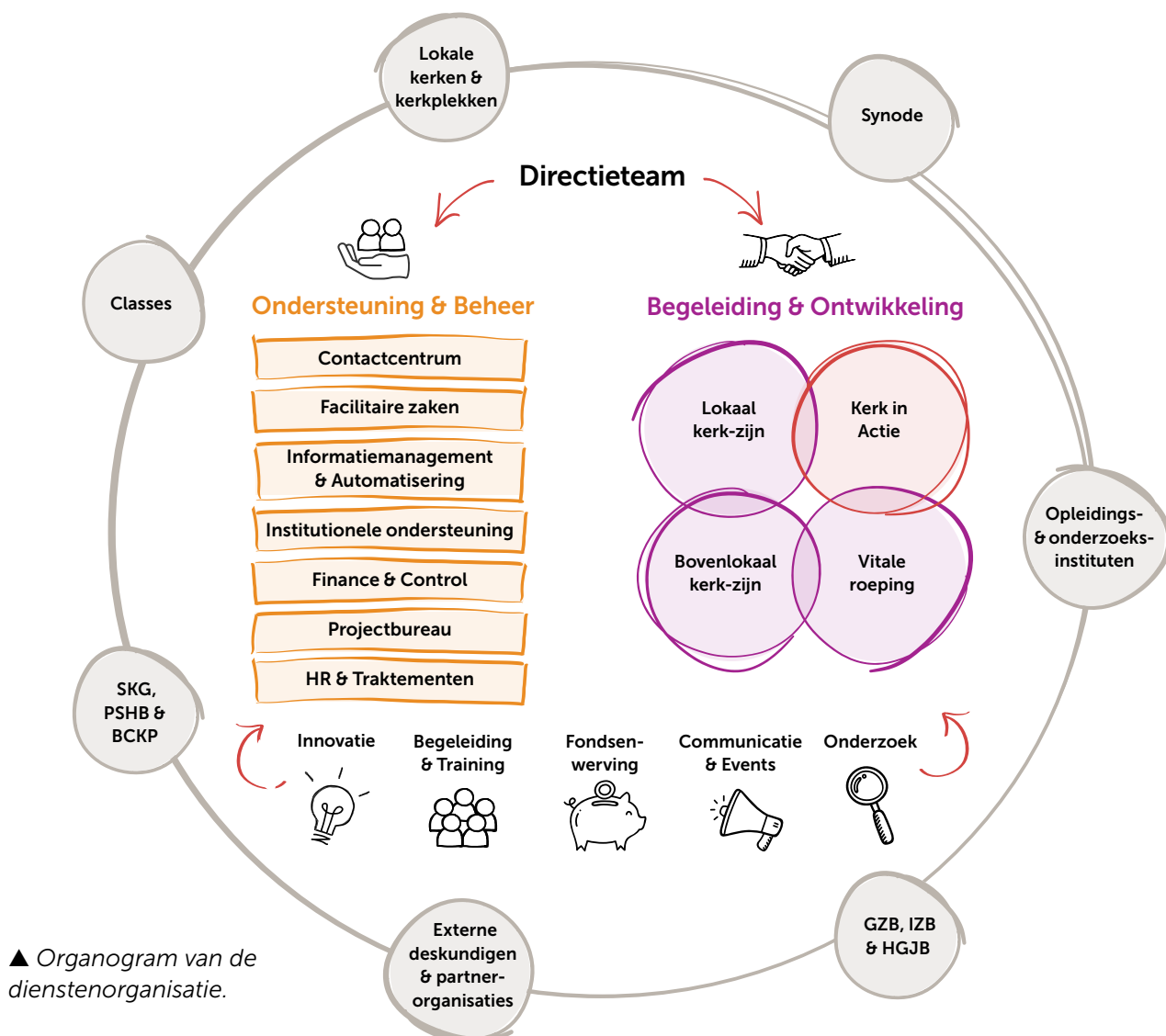
De leiding van Kerk in Actie is in handen van drie mensen:

- De **manager buitenland** (Pepijn Trapman) richt zich op het projectenwerk en de interne organisatie.

- De **programmameider** (Karin van den Broeke) leidt de theologische doordenking van ons werk. Ze houdt zich ook bezig met onze oecumenische relaties en de relaties tussen het werk in Nederland en het buitenland.
- De **algemeen directeur** van de dienstenorganisatie (Jurjen de Groot) is voorzitter van het managementteam en eindverantwoordelijk voor Kerk in Actie.

Team Kerk in Actie bestaat uit vijf subteams:

- **Team binnenland** is verantwoordelijk voor ons werk in Nederland. Dat richt zich vooral op het versterken van de missionaire, diaconale en oecumenische roeping van lokale gemeenten en andere kerkplekken.

- **Vier regioteams** zijn verantwoordelijk voor het werk in elk van onze buitenlandse regio's: Azië, Afrika, Latijns-Amerika en EMENA (Europa, het Midden-Oosten en Noord-Afrika). De regioteams houden actief contact met onze partnerorganisaties wereldwijd.

Het team van Kerk in Actie werkt nauw samen met andere teams binnen de dienstenorganisatie. Samen kunnen we de kerk ondersteunen in haar roeping.

Manier van werken

Kerk in Actie voert - behalve in Nederland - zelf geen projecten uit. We werken via lokale kerken en organisaties wereldwijd. Dat doen we zo efficiënt en integraal mogelijk. Problemen die geen rekening houden met landsgrenzen, pakken we bijvoorbeeld grensoverstijgend op. En lessen die we in het ene land leren, passen we in het andere land toe.

Landenplannen

Per land maken we een plan waarin staat hoe we onze vier thema's vertalen naar concrete projecten en activiteiten. We beschrijven ook met welke kerken en organisaties we samenwerken om deze plannen uit te voeren. Daarnaast wordt een budgetruimte benoemd. Voor sommige landen formuleren we groeiambities, voor andere landen spreken we af hoe we ons werk daar langzaam afbouwen en overdragen. Als een lokale situatie drastisch wijzigt of als we nieuwe inzichten opdoen, passen we het landenplan aan.

Via ACT Alliance kunnen we meer bereiken op het terrein van noodhulp, ontwikkelingsprogramma's en belangenbehartiging

Regioplannen

Naast de landenplannen maken we plannen per regio. Zo'n regioplan helpt om het werk in de verschillende landen van een regio goed op elkaar af te stemmen. Zo kunnen we effectiever met mensen en middelen omgaan en de samenwerking

▲ Als onderdeel van de Samenwerkende Hulporganisaties (SHO) komen we in actie binnen het kader van Giro555.

tussen projecten en partners bevorderen. In het regioplan staat onder meer wat we doen met landoverstijgende thema's. Dan kun je denken aan klimaat, migratiestromen en regionale samenwerking in netwerken. Onze thema's zijn hierin altijd de rode draad. Maar niet elk thema krijgt in elke regio evenveel aandacht, dit hangt af van de situatie.

Samenwerking

We noemden het al: Kerk in Actie doet haar werk met en via lokale kerken en partnerorganisaties in binnen- en buitenland. Een belangrijke partner is de Nederlandse organisatie GZB. Met hen trekken we bijvoorbeeld samen op bij de aanpak van de migratieproblematiek in zuidelijk Afrika en het Midden-Oosten. Dit partnerschap past binnen de samenwerkingsovereenkomst die synode, dienstenorganisatie en de zogeheten modulaire uitvoeringsorganisaties (GZB, IZB en HGJB) in 2017 tekenden.

Kerk in Actie is ook onderdeel van de Samenwerkende Hulporganisaties (SHO). Bij grootschalige rampen en noodzakelijke humanitaire acties komen wij samen in actie binnen het kader van Giro555. We hebben een waardevolle rol binnen Giro555 door onze goede contacten met kerken en andere religieuze gemeenschappen, dichtbij en ver weg.

Giro555-actie voor het Midden-Oosten

In oktober 2024 kwamen de Samenwerkende Hulporganisaties met Giro555 in actie voor slachtoffers in het Midden-Oosten. Tijdens de actie werden de gevoeligheden rond Israël en Palestina in Nederland duidelijk zichtbaar.

Ons uitgangspunt is dat we noodhulp bieden ongeacht de afkomst, religie en nationaliteit van de slachtoffers. Bij de actie konden we een essentiële rol spelen in het samenbrengen van diverse religieuze leiders, over de grenzen van jodendom, christendom en islam heen. Zij spraken uit dat een gezamenlijke inzet voor alle slachtoffers van het geweld nodig is.

Deze interreligieuze dialoog heeft bijgedragen aan een positieve kanteling van het sentiment en meegeholpen aan gezamenlijke bereidheid om geld op te halen voor alle slachtoffers van het conflict.

Het actievoorzitterschap wordt beurtelings gedragen door enkele van de samenwerkende organisaties. Bij de actie voor het Midden-Oosten in 2024 (zie kader) was het Rode Kruis actievoorzitter. Inmiddels is het actievoorzitterschap overgedragen aan Kerk in Actie.

Verder is Kerk in Actie lid van ACT Alliance (Action by Churches Together), de internationale koepel van kerken en christelijke organisaties verbonden met de Wereldraad van Kerken. Door die samenwerking kunnen we meer bereiken op het terrein van (nood)hulp, ontwikkelingsprogramma's en belangenbehartiging.

Oecumene

De Protestantse Kerk is geroepen om eenheid en samenwerking te zoeken en te bevorderen met andere kerken. Kerk in Actie ondersteunt het moderamen daarin. Kerk in Actie werkt wereldwijd en in Nederland in een oecumenische context en geeft actief vorm aan het samen optrekken met kerken en alle mensen van goede wil, om dienstbaar te zijn aan Gods werk in deze wereld.

In Nederland

De Protestantse Kerk is een belangrijke pijler onder de Raad van Kerken in Nederland. Ze draagt veel bij, met menskracht en financiële middelen. Dat past bij de oecumenische roeping om met andere kerken te doen wat samen gedaan kan worden. In 2024 werkte Kerk in Actie bijvoorbeeld nauw samen met de Raad van Kerken op het terrein van de inzet voor ongedocumenteerden.

Het geloofsgesprek tussen vertegenwoordigers van een breed palet van kerken in Nederland

wordt, met een jaarlijkse retraite, vormgegeven binnen het Nederlands Christelijk Forum. En op het protestantse erf zoeken we wederzijdse herkenning in het verband van de Nationale Synode.

Wereldwijd

De oecumenische verbanden waarvan de Protestantse Kerk deel uitmaakt, zijn een essentiële schakel in het wereldwijd kerk-zijn. De vele oecumenische ontmoetingen voeden het kerk-zijn over en weer. Op verschillende manieren dragen deze verbanden eraan bij dat we ons deel weten van het wereldwijde lichaam van Christus. Dat helpt ons om met kerken wereldwijd te vieren wat we van God aan goeds ontvangen en om te verstaan welke wonden er zijn. Bovendien geeft Kerk in Actie haar werk vorm via dit brede oecumenische netwerk.

Verschillende medewerkers van Kerk in Actie en de Protestantse Kerk dragen actief bij aan het bestuur van internationale oecumenische organisaties. Rommie Nauta, strategisch adviseur van de directie, werd in 2024 opnieuw voor drie jaar gekozen in het bestuur van ACT Alliance (Action by Churches Together). Pepijn Trapman, manager buitenland van Kerk in Actie, is sinds 2023 comitélid voor de Lutheran World Service, onderdeel van de Lutheran World Federation (LWF). Karin van den Broeke, programmaleider Kerk in Actie, participeert actief in het bestuur van de Wereldraad van Kerken. En Klaas van der Kamp, een van de classispredikanten, vertegenwoordigt de Protestantse Kerk in het bestuur van de Conference of European Churches (CEC).

Verder maakt de Protestantse Kerk deel uit van de World Conference of Reformed Churches (WCRC), de Gemeinschaft Evangelischer Kirchen in Europa (GEKE) en de Council for World Mission (CWM).

3.2 Personeel en vrijwilligers

Medewerkers en vrijwilligers vormen samen het fundament van Kerk in Actie. Met hun hulp krijgt onze missie een gezicht. We zetten op een rij wie onze vakmensen zijn en hoe we het werk goed en gezond houden.

Vrijwilligers

De inzet van vrijwilligers is van onschatbare waarde voor ons werk. Naast de vele vrijwilligers in het land zijn er ook vrijwilligers die binnen de dienstenorganisatie actief zijn voor Kerk in Actie. Ze steken op allerlei manieren de handen uit de mouwen: van hulp bij administratieve processen en praktisch werk bij ontmoetingsdagen tot professionele vertaalhulp.

Vrijwilligers steken op allerlei manieren de handen uit de mouwen voor Kerk in Actie

Kerk in Actie is heel dankbaar dat zo veel vrijwilligers zich pro deo inzetten. Sommige vrijwilligers zijn wekelijks in touw, andere zijn op afroep beschikbaar. Met hun inzet doen ze veel meer dan alleen de werkdruk verlichten. Hun werk is essentieel om onze missie te kunnen uitvoeren.

▲ Vrijwilligers zoals schuldhulpmaatjes zijn van onschatbare waarde.

Personeel en organisatie

Formatie

Kerk in Actie had in 2024 31,2 fte aan medewerkers (zie kader). Dit is exclusief de 1 fte aan uitgezonden medewerkers, hun formatie valt onder de directe projectbestedingen. De medewerkers van de ondersteunende teams werken zowel voor Kerk in Actie als voor andere teams binnen de dienstenorganisatie. Ze zijn naar rato doorberekend aan Kerk in Actie. Tijdens het jaar hebben we afscheid genomen van een aantal gewaardeerde collega's. Hun posities zijn ingevuld door nieuwe, eveneens kundige collega's. Verder waren in 2024 twee trainees werkzaam binnen Kerk in Actie.

Arbeidsvoorwaardenregeling

De medewerkers van Kerk in Actie vallen onder de Arbeidsvoorwaardenregeling Kerkelijk Medewerkers Protestantse Kerk in Nederland.

Formatie Kerk in Actie (in fte's)

	2024	2024 (Begroot)	2023
Basisformatie Kerk in Actie	31,2	36,9	33,3
Fondsenwerving	18,1	14,7	14,6
Communicatie	7,4	7,5	8,5
Beheer en administratie	8,5	9,9	8,3
Totaal Kerk in Actie (in fte)	65,2	68,9	64,7

Team

We kijken terug op een jaar waarin de werksfeer binnen het team van Kerk in Actie als geheel positief en constructief was. Er was een gezonde balans tussen werkdruk en werkplezier. Ook de contacten tussen de verschillende regioteams waren goed.

Alle vier regioteams werken aan hun eigen ontwikkeling met hulp van een teambuildingplan gebaseerd op de 'piramide van Lencioni'. Daarin komen thema's aan bod zoals het versterken van onderling vertrouwen, constructief omgaan met conflicten en het nemen van gedragen besluiten.

Verzuim

Het ziekteverzuim was in 2024 3%, iets hoger dan in 2023. Een aantal mensen was langdurig ziek, gelukkig zijn ze inmiddels weer hersteld. Er is weinig kortdurend verzuim.

HR-cyclus

Net als voorgaande jaren had elke medewerker minimaal twee formele gesprekken met de manager. Aan het begin van het jaar is er een gesprek om terug te kijken op het voorgaande jaar: wat ging goed en wat kan beter? Dan wordt ook een planning gemaakt voor het lopende jaar. In de loop van het jaar vindt een voortgangsgesprek plaats. We kijken in beide gesprekken naar de persoonlijke ontwikkeling van medewerkers: waar zit je passie, waar liggen talenten, wat mag nog ontwikkeld worden, en hoe zorgen we voor een goede balans in je werk?

Digitalisering van HR-processen

In het kader van efficiëntie, betere informatie-borging en -verwerking en duurzaamheid wordt het personeelssysteem AFAS stap voor stap ingericht met digitale workflows. Ook in 2024 zijn er nieuwe processen toegevoegd. Steeds meer processen verlopen nu volledig digitaal, waardoor steeds minder documenten geprint en verstuurd worden.

Herziening beleid werving & selectie

Mede naar aanleiding van de richtlijnen van Partos (de branchevereniging voor internationale samenwerking) heeft de dienstenorganisatie het beleid voor werving en selectie herzien. Het bestaande beleid rond de VOG (Verklaring Omtrent Gedrag) en de gedragscodes is duidelijker beschreven. Daarnaast wordt voortaan niet alleen bij indiensttreding een VOG gevraagd, maar vanaf dan elke vijf jaar. Verder hebben we een screeningschecklist voor integriteit ontwikkeld, specifiek gericht op functies binnen Kerk in Actie.

3.3 Monitoring

Je kunt als organisatie prachtige plannen bedenken, maar dat betekent niet meteen dat ze ook het gewenste effect hebben. Bij Kerk in Actie zijn we daar scherp op: bereiken we wat we willen? We hebben hiervoor een uitgebreid proces van monitoring en evaluatie ingericht. Zo kunnen we koersen op resultaten die impact maken.

Contracten

We leggen per project contractueel vast welke resultaten we samen met de uitvoerende partner-organisaties moeten bereiken. Deze contracten hebben een maximale looptijd van drie jaar. De doelgroepen zijn in ieder geval gespecificeerd naar aantal, gender en locatie. De budgetten zijn gebaseerd op concrete activiteiten en gekoppeld aan een tijdpad.

Het is belangrijk dat onze partners stevig in hun schoenen staan. Daarom is het versterken van hun capaciteit ook onderdeel van dit contract en van het budget. Daarmee bedoelen we bijvoorbeeld het versterken van financieel-administratief of organisatie management, deskundigheid op een specifiek thema, of lokale fondsenwerving.

Opleidingen

Om hun deskundigheid te verder te versterken, hebben veel medewerkers het afgelopen jaar vaktrainingen gevolgd (bijvoorbeeld trainingen rond veiligheid of taal) of coaching gehad. Via het opleidingsplatform New Heroes kan iedereen op zijn of haar eigen tijd laagdrempelig werken aan persoonlijke ontwikkeling.

Verslaglegging

Elke partner levert jaarlijks inhoudelijke en financiële rapportages en audits aan, passend bij de geplande resultaten. Hierin staan ook concrete verhalen over de impact van de projecten. Dit past binnen ons plan om deze impact meetbaar te maken (zie hierna), zodat we kunnen nagaan of we onze doelen bereiken.

Kerk in Actie en haar partners geven elkaar over en weer feedback

De rapportages worden door onze relatie-beheerders en door de financieel medewerker van Kerk in Actie beoordeeld. Meestal worden ze op organisatieniveau aangeleverd. Daardoor kunnen we ook beoordelen binnen welke organisatiecontext een specifiek project wordt uitgevoerd.

We reageren op de jaarlijkse rapportages met een feedbackbrief (*feedback letter*). Daarin bespreken we de behaalde resultaten en de kwaliteit van de rapportage: wat gaat goed, waar moeten we bijsturen en hoe kan dat het beste? Aan het eind van een contract wordt de cyclus afgesloten met een eindbrief (*closure letter*). De eindrapportages worden door de manager buitenland beoordeeld en goedgekeurd.

Als lid van de koepelorganisatie Action by Churches Together (ACT Alliance) werkt Kerk in Actie samen met allerlei ACT-leden. Als we een gezamenlijk programma uitvoeren dat deels door ons wordt gefinancierd, dan ontvangen we een rapportage van ACT Alliance met de resultaten van dat programma of project.

Feedbackloop

Onderdeel van de gelijkwaardige relatie met onze partners is dat we elkaar wederzijds feedback geven. De afgelopen jaren hebben we hiervoor een 'feedbackloop' ontwikkeld: een cyclus van geven en ontvangen van feedback. Het is een doorgaand proces waarin we van elkaar leren en onze relatie versterken.

Impacttraject

We vinden het essentieel dat onze projecten het toekomstgerichte perspectief van de kerk versterken en leiden tot maatschappelijke verandering. Daarom ontwikkelen we momenteel een methodiek om per thema te meten wat de impact is van ons werk. Via deze impactmetingen toetsen we of ons beleid en onze activiteiten echt bijdragen aan de gewenste veranderingen. Dat gaat verder dan controleren of geplande activiteiten goed zijn uitgevoerd en fondsen goed zijn uitgegeven. Met de uitkomsten van de metingen kunnen we ons werk verder verbeteren. En we kunnen onze achterban laten zien dat het werk van Kerk in Actie ertoe doet.

In 2025 brengen we scherper in beeld hoeveel mensen en gemeenschappen we bereiken. We meten het volgende:

- hoeveel mensen we bereiken met noodhulp
- hoeveel boeren we bereiken met trainingen
- hoeveel jongeren door onze inzet een beroepsopleiding kunnen volgen
- hoe groot de deelname is aan interreligieuze activiteiten voor vreedzaam samenleven.

Werkbezoek

Een vast onderdeel van ons proces van relatie-beheer en monitoring zijn de werkbezoeken. Onze relatiebeheerders en financieel medewerkers hebben in 2024 verschillende partners en projecten in de verschillende regio's bezocht, onder meer in Ethiopië, Indonesië, Libanon en Colombia. Ook management en directie gingen op werkbezoek in zowel binnenland (bijvoorbeeld bij projecten voor vluchtelingen in Utrecht, zoals Villa Vrede en De Toevlucht) als buitenland (onder meer in Israël/Palestina, Rwanda en Oekraïne). Telkens weer zijn we onder de indruk van het vele werk dat onze partners verzetten.

Bezoek ter plaatse is een belangrijke manier om te ervaren of onze plannen in de praktijk echt leiden tot het gewenste resultaat en om feedback te delen. Het bezoek zorgt voor een versterking van de relaties, wat onze effectiviteit ten goede komt. En het geeft ons de kans om mogelijke nieuwe partners en projecten te zoeken. We gebruiken de werkbezoeken ook om informatie en verhalen op te halen die we kunnen delen met onze achterban.

3.4 Communicatie en fondsenwerving

Communicatie en fondsenwerving spelen een sleutelrol in het werk van Kerk in Actie. We delen verhalen over de impact van onze projecten en we vragen mensen om daaraan mee te werken en bij te dragen.

Contact met onze achterban

Via online kanalen en papieren media nemen we mensen mee in het werk van Kerk in Actie. Dan gaat het vooral om deze twee groepen:

Lokale diaconieën en diakenen

Via onze e-nieuwsbrief en het magazine *#protestant* houden we diaconieën op de hoogte van ons werk. We delen hoopvolle verhalen en maken tegelijk ruimte voor lastige vragen. Bijvoorbeeld voor diaconale dilemma's: Wacht je af tot armoede op je pad komt, of ga je proactief op zoek? Kies je voor projecten dichtbij of ver weg?

We delen hoopvolle verhalen maar maken ook ruimte voor lastige vragen en dilemma's

Op protestantsekerk.nl en kerkinactie.nl plaatsen we actuele informatie over bijvoorbeeld de campagne 'Samen tegen armoede' en het project 'De Thuisgevers'. En de collecteroosters en -materialen helpen diakenen om met lokale gemeenten in actie te komen voor projecten wereldwijd.

Kerkleden en donateurs

Via de verschillende uitingen van *Petrus* blijven (potentiële) donateurs en kerkleden aangehaakt bij Kerk in Actie. Het magazine *Petrus* heeft een vast katern over een thema van Kerk in Actie, met persoonlijke verhalen over projecten wereldwijd. In de e-nieuwsbrief delen we artikelen en gebedspunten rond actuele thema's. En op onze 40dagenkalender en de adventskalender worden collectiedoelen genoemd.

Het tv-programma 'Petrus in het land' (van de Protestantse Kerk en KRO-NCRV) bezoekt regelmatig projecten in het buitenland. Vaak

gaat het om activiteiten van Kerk in Actie, zoals in november 2024 in Oekraïne. 'Petrus in het land' maakte ook een indrukwekkende uitzending in Kenia over de zin van zending, met onze partnerorganisatie GZB. De GZB is hier sinds de jaren 60 actief. De afgelopen jaren hebben de Keniaanse kerk en de GZB hun gezamenlijke verleden onderzocht. De uitzending laat zien hoe de GZB excuses aanbood voor ongelijke verhoudingen in dat verleden. Op deze manier reflecteren we als kerk op ons eigen werk en proberen we scherp te blijven op onze manier van werken.

7x actieland

Om ons werk dichtbij te brengen, staan zeven 'actielanden' in de schijnwerpers. Ze zijn typerend voor het werk dat we over de hele wereld doen. Over de projecten in deze landen delen we verhalen, maar ook gebeden, liturgische filmpjes, magazines en kindermateriaal. In 2024 zijn de materialen voor alle zeven landen gereedgekomen. Lokale gemeenten kunnen aangeven voor welk actieland ze zich graag inzetten. Dan krijgen ze een basispakket met informatie, en drie keer per jaar een update.

De actielanden zijn:

Moldavië

Kerk in het armste land van Europa

Bangladesh

Kerk in een minderheidspositie

Colombia

Kerk in een land met geweld en grote ongelijkheid

Ghana

Kerk in een land met grote tegenstellingen tussen noord en zuid

Rwanda

Kerk in een omgeving van trauma en verzoening

Libanon

Kerk te midden van vluchtelingen en uitzichtloosheid

Indonesië

Kerk die interreligieus bouwt aan vrede en duurzaamheid

Fondsenwerving

Jarenlang konden we goed inschatten wat de opbrengst van kerkelijke en particuliere werving zou zijn, maar in de coronajaren lukte dit niet meer. Ook al waren de inkomsten ook in die tijd goed, er waren vaak grote verschillen tussen begroting en reëel resultaat. Pas sinds 2024 lopen die twee weer in de pas en is er meer grip op de inkomsten.

Zowel kerkelijke als particuliere inkomsten waren afgelopen jaar in lijn met de begroting: de kerkelijke inkomsten iets hoger, de particuliere iets lager.

Een mooi resultaat, want er waren geen grote noodhulpacties zoals in 2022 (Oekraïne) en 2023 (aardbeving Turkije/Syrië) - de Giro555-actie voor het Midden-Oosten was relatief kleinschalig. De lagere inkomsten op noodhulpacties werden opgevangen door een positief resultaat uit de nalatenschappen.

Kerkelijke werving

De jarenlange daling van kerkelijke inkomsten lijkt een halt toegevoegd, mede door de investering in een groter team consultants in 2023. Het helpt als we dichterbij de doelgroep staan. We zien bijvoorbeeld een forse groei van het aantal deelnemende kerken dat onze actielanden ondersteunt (300+).

Particuliere werving

Bij de particuliere werving zijn we in 2024 gestopt met de relatief dure leadwerving via de Daarom-series en via het platform Zingenindekerk. Jarenlang leverde dat hogere inkomsten op, nu is het tijd voor vernieuwing. De eerste pilots met een deur-aan-deurprogramma zijn najaar 2024 gestart en leveren verrassend goede resultaten op. In 2025 bouwen we dit concept verder uit, aanhakend bij de campagne 'Samen tegen armoede'. Zo lopen fondsenwerving en inhoud steeds meer samen op en kunnen we nauwer aansluiten bij de rol van de lokale diaconieën.

Huis-aan-huis voor Oekraïne

Net als in 2023 collecteerden we in 2024 huis-aan-huis voor kinderen in Oekraïne. Het aantal collectanten en de opbrengst waren de hoogste ooit.

7.000
vrijwilligers
collecteerden

Een stijging van
8%

€ 720.000
bracht de collecte op

Een stijging van
12%

An advertisement for 'Versterk de kerk' (Strengthen the church). The background is a photograph of two men, one younger and one older, standing in a rocky, hilly landscape. In the distance, a large wooden cross stands on a hill. The sky is overcast. The text is overlaid on the image in white and orange boxes.

kerk in actie Versterk de kerk

BOUWEN AAN VREDE IN HET MIDDEN-OOSTEN

VREDE LIJKT VERDER WEG DAN OOI. TOCH BLIJVEN WE GELOVEN IN EEN BETERE TOEKOMST. KERKEN TER PLEKKE SPELEN HIERBIJ EEN ONMISBARE ROL. DAAROM HEBBEN ZE ONZE STEUN NU NODIG!

KIJK OP KERKINACTIE.NL/VERSTERKDEKERK

Protestantse Kerk

3.5 Risicobeheer, integriteit en kwaliteit

Kerk in Actie kan haar werk doen dankzij de vele giften en de grote betrokkenheid van donateurs. Alleen met hun steun kunnen projecten uitgevoerd worden. Een zorgvuldige omgang met fondsen, mensen en middelen is essentieel in dat werk. Daarom geven we veel aandacht aan risicobeheer, integriteit en kwaliteit.

Risicobeheer

Met risicobeheer bedoelen we: in kaart brengen welke risico's de organisatie loopt, inschatten hoe groot de kans is dat deze risico's zich voordoen, en bepalen welke impact deze zullen hebben. Om vervolgens maatregelen op te stellen voor de omgang met deze risico's. We bespreken hier hoe we ons risicobeheer vormgeven.

Strategische risico's

Om de strategische risico's voor de dienstenorganisatie in beeld te krijgen, wordt eenmaal per jaar een risicoworkshop gehouden met bestuur, directie en leidinggevenden. Tijdens deze workshop wordt een risicoanalyse uitgevoerd – ook waar het gaat om het werk van Kerk in Actie. De analyse was

gericht op de drie algemene doelen uit het jaarplan 2024 van de dienstenorganisatie:

1. We zijn een aantrekkelijke, inspirerende en veilige omgeving voor medewerkers;
2. We maken met een gezamenlijk gedragen koers het verschil richting onze doelgroepen;
3. We zijn financieel toekomstbestendig.

Per doelstelling hebben we nagedacht welke gebeurtenissen het bereiken van dit doel in de weg kunnen staan. Daarna is een inschatting gemaakt van de kans dat die gebeurtenis optreedt én de impact die de gebeurtenis heeft op het niet realiseren van de doelstelling. In het kader van risicobereidheid hebben we alleen gebeurtenissen met een hoge 'kans x impact'-score uitgewerkt in beheersmaatregelen.

Beheersmaatregelen

In 2024 hebben we de gebeurtenissen gemonitord en waar nodig maatregelen genomen. We noemen de belangrijkste maatregelen per doelstelling:

1a. We zijn een aantrekkelijke en inspirerende omgeving

Er zijn wekelijks goedbezochte meditatieve vieringen in de kapel. We organiseren events zoals een startdag voor medewerkers, een nieuwjaarsontbijt, themalunches en Meet&Greets, waar we elkaar

▲ *Er zijn wekelijks meditatieve vieringen in de kapel.*

ontmoeten, geïnspireerd worden en bijpraten over ontwikkelingen in de organisatie. Ook zijn de interne communicatiemiddelen verder doorontwikkeld. De arbeidsvoorwaardenregeling is verbeterd en het nieuwe opleidingsbeleid is goedgekeurd.

1b. We zijn een veilige omgeving

De directie heeft gesprekken gevoerd met de vertrouwenspersonen. Dat heeft geleid tot een planmatige aanpak. Elke teamleider heeft de opdracht om in zijn of haar team het gesprek te voeren over taken, rollen en verantwoordelijkheden. Psychologische veiligheid staat ook op de agenda tijdens overleggen tussen HR en de ondernemingsraad.

2. We maken het verschil richting onze doelgroepen

Programmaleiders sluiten regelmatig aan bij de Visiegroep, zodat de visie rond toekomstgericht kerk-zijn meegenomen wordt bij de ontwikkeling van de dienstverlening. We werken aan de aanscherping van onze dienstverlening. Die geven we vorm langs drie lijnen: basis-, toekomstbestendige en toekomstgerichte dienstverlening.

3. We zijn financieel toekomstbestendig

We hebben in 2024 verder gewerkt aan de herziening van de quotumregeling. Op basis van besluitvorming hierover door de kleine synode stellen we, conform de planning- en controlcyclus, de meerjarenbegroting op. De treasuryfunctie is verder geoptimaliseerd met als effect een verbetering van ons liquiditeitenbeheer en meer rendementen uit een optimaal cashmanagement.

Via onze feedbackloop (zie 3.3) krijgen we van onze partnerorganisaties rechtstreeks en doorgaand feedback op onze strategie en uitvoering. En door het regelmatig bezoeken van partners in het veld zien we met eigen ogen welke aanpak perspectief heeft. Dit verwerken we in onze strategie.

Operationele risico's

In onze uitgebreide SWOT- en GAP-analyses van 2022 en 2023 zijn sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen duidelijk in beeld gebracht. We hebben deze analyse gebruikt om de risico's voor 2024 in te schatten: welke risico's zijn onveranderd, welke nieuwe risico's zien we?

Een thema dat een steeds groter risico vormt voor de uitvoering, is klimaatverandering. Het speelt bij vrijwel al onze partners en kan van grote invloed zijn op projecten. Klimaatverandering draagt onder

meer bij aan extremer weer en de gevolgen daarvan voor veiligheid en voedselzekerheid. We hebben een paragraaf over klimaatverandering toegevoegd aan onze contextanalyse. In projecten geven we in toenemende mate aandacht aan het voorkomen van (de gevolgen van) klimaatverandering.

In 2024 zijn ook risicoanalyses uitgevoerd op de dagelijkse processen. We hebben mogelijke risico's geïdentificeerd en beheersmaatregelen opgesteld, afhankelijk van de risicoklasse. Daarnaast gebruiken we onze interne viermaandelijke rapportages om risico's en bijbehorende beheersmaatregelen te monitoren.

Bij elk nieuw project doen we een risicoanalyse, zodat we vanaf de start kunnen voorsorteren op risico's

Bij elk nieuw project maken we een projectplan waarvoor een context- en risicoanalyse wordt uitgevoerd. Op die manier kunnen we vanaf de start voorsorteren op eventuele risico's. Ook bij het opstellen en updaten van onze landenplannen doen we zulke context- en risicoanalyses.

Financiële risico's

Financiële risico's kunnen betrekking hebben op zowel de baten als de lasten. De afgelopen jaren zijn onze baten redelijk stabiel. We zien wel een verschuiving van kerkelijke giften naar particuliere giften. Om risico's met betrekking tot afnemende inkomsten te verminderen denken we na over nieuwe vormen van geldwerving. Een voorbeeld is de succesvolle jaarlijkse huis-aan-huiscollecte (zie 3.4).

Voor het waarborgen van de continuïteit wordt bij de begroting een norm vastgesteld voor de bestemmingsreserves, uitgaand van het saldo van de voorwaardelijke subsidieverplichtingen. Zo kan de steunverlening aan projecten doorgaan, ook bij dalende inkomsten of bij plotselinge hoge uitgaven (bijvoorbeeld vanwege een grote noodhulpactie).

Verder zien we dat de risico's in het internationale betalingsverkeer toenemen. Dit komt door de maatregelen die opgelegd zijn aan banken in het kader van de Wet op het financieel toezicht (Wft) en de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) en/of vanwege lokale

wetgeving voor ngo's en kerken. Daarnaast heeft de EU sancties opgelegd aan verschillende landen. Het voldoen aan de EU-sanctiewetten stelt ons voor een moreel dilemma. Er is nood in een land, maar we kunnen niet of zeer moeilijk geld overmaken omdat dit land op de sanctielijst staat. Dat gaat in tegen humanitaire principes en is strijdig met onze missie. Via ons moreel beraad (zie hierna) voeren we hierover discussies binnen regioteams en management. Dat leidt tot voortdurend overleg met onze banken. Zolang wij compliant zijn, is het enige risico dat we mensen in nood die we willen helpen, niet kunnen helpen.

We kijken maandelijks of onze inkomsten en uitgaven in de pas lopen met de begroting, zodat we op tijd kunnen ingrijpen bij eventuele afwijkingen.

Frauderisico

Fraude kan ook onze organisatie raken. Interne medewerkers met toegang tot gevoelige informatie of financiële middelen kunnen die toegang bijvoorbeeld misbruiken voor persoonlijk gewin. Van buitenaf kunnen cybercriminelen proberen toegang te krijgen tot bedrijfsgegevens of financiële systemen. Om dergelijke vormen van fraude te voorkomen, hebben we intern beheersingsmaatregelen genomen op het niveau van processen en procedures. Die zijn erop gericht om fraude zo veel mogelijk uit te sluiten en eventuele fraude snel te signaleren (zie ook hiernaast onder 'Integriteit').

Financiële instrumenten

Algemeen

Kerk in Actie heeft te maken met een krediet-, liquiditeits- en kasstroomrisico. Om deze risico's te minimaliseren is beleid opgesteld om deze risico's te beperken. Er worden geen derivaten ingezet om risico's te beheersen.

Rente- en kasstroomrisico

Kerk in Actie loopt renterisico over de rentedragende vorderingen (met name onder financiële vaste activa, effecten en liquide middelen) en rentedragende langlopende en kortlopende schulden. Voor vorderingen en schulden loopt de organisatie geen risico ten aanzien van toekomstige kasstromen. Met betrekking tot vastrentende vorderingen en schulden loopt de organisatie risico's over de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de markttrente.

Met betrekking tot de vorderingen worden geen financiële derivaten met betrekking tot afdekking van het renterisico gecontracteerd.

Kredietrisico

Kerk in Actie heeft geen significante concentraties van kredietrisico's.

Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat de organisatie op enig moment niet kan voldoen aan haar betalingsverplichtingen. Vanwege de aanhoudende onrust op de financiële markten worden voortdurend ruime liquiditeiten aangehouden zodat de organisatie naar verwachting in extreme situaties minimaal één jaar aan haar financiële verplichtingen kan voldoen.

Integriteit

Kerk in Actie heeft een integriteitsbeleid dat aansluit op de zogeheten Erkenningsregeling Goede Doelen. We stippen de verschillende onderdelen van ons beleid aan.

Gedragcodes en Verklaring Omtrent Gedrag

Als onderdeel van ons integriteitsbeleid leveren medewerkers van Kerk in Actie bij indiensttreding een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) aan en tekenen ze de volgende gedragcodes:

- ACT Alliance Code of Conduct
- The Code of Conduct of the International Red Cross and Red Crescent movement and NGO's in Disaster Relief
- The Kerk in Actie Child Safeguarding Policy
- Gedragscodes dienstorganisatie Protestantse Kerk in Nederland.

Eind 2024 hebben directie en ondernemingsraad ingestemd met een herziening van het beleid voor werving en selectie. Onderdeel hiervan is dat voortaan niet alleen bij indiensttreding een VOG moet worden aangeleverd, maar vanaf dan ook elke vijf jaar. Verder is bij vacatures binnen Kerk in Actie aanvullend beleid ontwikkeld voor screening van nieuwe medewerkers. Deze manier van werken draagt bij aan het borgen van de integriteit.

Integriteitsrisico's

Ons werk is zo ingericht dat we integriteitsschendingen zo veel mogelijk proberen te voorkomen. In 2023 hebben we integriteitsrisico's geanalyseerd. In 2024 hebben we vervolgens per risico gekeken welke beheersmaatregelen en

eventuele acties nodig zijn. We zien dat bepaalde procedures beter beschreven moeten worden en dat de externe communicatie op bepaalde punten meer zorgvuldigheid vraagt. In 2025 werken we aan een update van deze procedures en van de richtlijnen voor externe communicatie.

We hebben aanvullend beleid ontwikkeld voor een goede screening van nieuwe medewerkers

Moreel beraad

Alle teams van Kerk in Actie houden jaarlijks een moreel beraad. Daarin bespreken ze morele dilemma's uit de praktijk aan de hand van het stappenplan van het Bureau Integriteit Nederlandse Gemeenten. Dit helpt ons om de kwaliteit van ons werk verder te verbeteren.

Integriteit bij partners

Ook bij onze partners vragen we aandacht voor integriteitsbeleid en inventariseren we mogelijke integriteitsschendingen. Zo is in 2022 onderzoek gedaan naar het integriteitsbeleid van partnerorganisaties. In 2023 hebben we in panels met onze partners doorgepraat over (onder meer) integriteitsschendingen. Aan de hand van dit

onderzoek en de panels is in 2024 geïnventariseerd welke trainingen ACT Alliance biedt om integriteit te versterken. We brengen onze partnerorganisaties daar in 2025 van op de hoogte. Daarnaast is een nieuwe versie van de O-scan (organisational scan) ontwikkeld, een selfassessment voor partners waarvan integriteit onderdeel is. In 2025 worden per regio een aantal van deze scans uitgevoerd.

Integriteitsschendingen

De dienstenorganisatie (waarvan Kerk in Actie onderdeel is) heeft zowel een intern als een extern meldpunt voor (vermoedens van) integriteitsschendingen door medewerkers. Er is een protocol voor de behandeling van deze meldingen. Partnerorganisaties van Kerk in Actie zijn ook geïnformeerd over de manier waarop zij schendingen door medewerkers van de dienstenorganisatie/Kerk in Actie kunnen melden.

In 2024 ontving de interne vertrouwenspersoon geen meldingen. De externe vertrouwenspersoon ontving 2 meldingen. Het directieteam van de dienstenorganisatie bespreekt de rapportage van de vertrouwenspersonen jaarlijks.

Omdat in 2023 sprake was van een relatief hoog aantal meldingen (14 intern en 4 extern) is in maart 2024 een bijeenkomst gehouden om patronen en trends te bespreken met alle leidinggevenden, en vooruit te kijken hoe bepaalde situaties te voorkomen zijn of anders aangepakt kunnen worden.

▲ De dienstenorganisatie werkt aan een nieuwe gedragscode die ongewenste situaties moet helpen voorkomen.

In 2024 zijn 2 meldingen binnengekomen van een integriteitsschending door (medewerkers van) een partnerorganisatie van Kerk in Actie. Deze meldingen zijn onderzocht. Daaruit is gebleken dat bij de eerste melding geen schending heeft plaatsgevonden. Er is gehandeld binnen de voorwaarden van het opgestelde contract. De tweede melding is nog in onderzoek. Er zal een onafhankelijke forensische audit worden uitgevoerd.

In het jaarverslag van 2023 schreven we dat een onafhankelijk onderzoek gaande was naar aanleiding van een mogelijke schending bij een van onze partners. In 2024 is dit onderzoek afgerond. Helaas moeten we constateren dat er sprake was van inbreuk op de integriteit. Er heeft tussen 2020-2023 financiële fraude plaatsgevonden met circa 60 procent van de gelden die aan deze partner waren verleend. Er zijn gesprekken gaande over een herstelbetaling.

Meldingen van misstanden vormen voor ons altijd een aanleiding om onze procedures te beoordelen. De geleerde lessen zijn uitgebreid besproken en gedeeld binnen Kerk in Actie. Terugkijkend kunnen we concluderen dat de genoemde situaties op een juiste manier zijn aangepakt. Toch hebben ze een aanzienlijke impact, zowel op de betrokkenen als op onze medewerkers en de mensen en organisaties die ons steunen. Het draait tenslotte om vertrouwen. Kerk in Actie zet zich voortdurend in voor een cultuur van transparantie en samenwerking, waarin vertrouwen wordt versterkt.

Klachten

De dienstenorganisatie (met Kerk in Actie als onderdeel daarvan) heeft een klachtenprocedure en een klachtenformulier, in overeenstemming met artikel 15 van de generale regeling. Ze zijn beschikbaar via protestantsekerk.nl/klacht en kerkinactie.protestantsekerk.nl/contact.

Kwaliteit

De dienstenorganisatie en (als onderdeel daarvan) Kerk in Actie hechten veel waarde aan kwalitatief goed bestuur en verantwoorde fondsenwerving en besteding van gelden. We voldoen aan essentiële certificeringen en regelingen.

CBF-erkenning en Erkenningsregeling

Kerk in Actie heeft een CBF-Erkenning en is daarmee een Erkend Goed Doel. Dit betekent dat we voldoen aan strenge kwaliteitseisen en dat we ons houden

aan de wet- en regelgeving voor goede doelen. Het bestuur en de directie van de dienstenorganisatie onderschrijven de Erkenningsregeling Goede Doelen en handelen conform de opgestelde normen. Deze normen dragen bij aan een goede bestuurlijke inrichting. Hieronder vallen ook integer en transparant handelen, een goed toezicht hierop, en het afleggen van verantwoording over het uitgeoefende toezicht. We gaan zorgvuldig om met elke gedoneerde euro en leggen verantwoording af over onze bestedingen. Kerk in Actie laat zich vrijwillig toetsen door het CBF. De controle bestaat uit een jaarlijkse check en een driejaarlijkse uitgebreide toets.

ISO 9001 certificering

We voldoen aan de vereiste certificeringen voor ons werk in binnen- en buitenland. Kerk in Actie werkt aan het up-to-date houden van deze certificeringen. Zo zijn we ISO 9001:2015 en Partos 9001:2015 gecertificeerd. We zijn gericht op doorgaande kwaliteitsverbetering van onze processen en onze manier van werken. Hierbij gebruiken we de PDCA-cyclus (Plan, Do, Check, Act).

We toetsen ook tweejaarlijks of ons werk voldoet aan de CHS (Core Humanitarian Standard for Quality & Accountability). Dit is een wereldwijd erkende standaard in de humanitaire sector, gericht op kwaliteit, transparantie, participatie en verantwoording. Centraal hierin staat effectieve hulp aan mensen en gemeenschappen in crisissituaties. In 2023 hebben we onze tweede CHS-zelfevaluatie uitgevoerd (de eerste was in 2021). Deze is begin 2024 goedgekeurd en geldig tot begin 2026. De zelfevaluatie helpt ons om inzicht te krijgen in de sterke en zwakke punten in onze ontwikkeling en humanitaire respons. Het doel is om onze hulp beter te laten werken.

Aanvullende normen

Hiernaast hebben we eigen aanvullende normen vanuit het evangelie en de kerkorde. Zo beschouwen we loterijen als ethisch ongewenst: we ontvangen geen inkomsten uit opbrengsten van goededoelen-loterijen.

We hebben een intern beleid voor communicatie-uitingen die (mede) bedoeld zijn om fondsen te werven. Dan gaat het bijvoorbeeld over het op een waardige en respectvolle manier in beeld brengen van projecten en doelgroepen.

Onze fondsenwerving vindt voor een belangrijk deel plaats door lokale diaconieën en zwo-groepen (zending, werelddiaconaat en ontwikkelingssamenwerking). Deze groepen hebben een regulerend effect omdat ze heel betrokken en kritisch zijn.

3.6 Duurzaam handelen

Maatschappelijk verantwoord handelen is de basis onder het werk van Kerk in Actie. Alles wat we doen, draait om recht doen aan mens, gemeenschap en wereld. De zorg voor de schepping krijgt daarin veel aandacht. Wat wij ontvangen hebben, willen we zorgvuldig beheren en doorgeven.

Duurzaam in actie

Duurzaamheid is een van de kernwaarden van de dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk. We bedoelen hiermee dat we mensen, middelen en vermogen zo inzetten dat ze ten goede komen aan kerk en wereld. Binnen Kerk in Actie doen we dat onder meer door de 'zorg voor de schepping' te versterken en meer zichtbaar te maken binnen ons thema 'ecologische gerechtigheid'.

Via storytelling delen jonge theologen kennis over ecotheologie

In 2024 was Kerk in Actie nauw betrokken bij het schrijven van de synodenotitie 'Laat gerechtigheid stromen'. Aan onze inzet op ecologische gerechtigheid koppelen we concrete ambities waar we met internationale partners en met lokale gemeenten in Nederland aan werken. Zo reageren we concreet op de roep van de wereldwijde kerk om meer te doen aan bewustwording rond klimaatverandering, om klimaatadaptatie voor de zwaarst getroffen te ondersteunen, en om bij te dragen aan herstel van de schepping.

Duurzaamheidsprojecten

Kerk in Actie ondersteunt op dit moment al verschillende duurzaamheidsprojecten in het buitenland. In onder meer Oeganda, Kenia, Ethiopië, India, Indonesië en Bolivia hebben we projecten die expliciet gericht zijn op klimaatadaptatie, het tegengaan van opwarming van de aarde, en ecotheologie. Tussen Nederland en Indonesië is een uitwisseling gaande rond ecotheologie, waarin groene kerken en moskeeën een belangrijke rol spelen. In 2024 is dit uitgebreid met een uitwisseling tussen jonge theologen, waarin storytelling wordt ingezet om kennis te delen.

GroeneKerken

Kerk in Actie binnenland is de initiatiefnemer en een van de twee dragende partners van GroeneKerken. We dragen met menskracht en middelen bij aan dit initiatief. GroeneKerken biedt een netwerk, tips en inspiratie voor lokale gemeenten die willen verduurzamen (zie kader). Een groene kerk is een geloofsgemeenschap die actief vormgeeft aan duurzaamheid.

GroeneKerken laat meer en meer zien dat de kerk een plek kan zijn waar mensen oefenen om groen en rechtvaardig te leven. Ook het verduurzamen van kerkgebouwen, een speerpunt bij het ontstaan van GroeneKerken, speelt nog altijd een rol. Maar het is nu onderdeel van een veel grotere beweging.

GroeneKerken in 2024

+500 kerken

Een mijlpaal in 2024:
de 500^e groene kerk is een feit.

4e positie Duurzame Top 100

GroeneKerken haalde dit jaar de
Trouw Duurzame 100 met een 4e plaats
in de rubriek Religie & Filosofie.

GroeneKerkendag 2024

>> Voor het eerst sinds 2017
>> 285 deelnemers
>> 8+ waardering

Lancering GroeneKerken-app

>> Online ontmoetingsplek voor
kerkvergroeners
>> 300 gebruikers in december 2024

Toolkit

In 2024 verscheen de **vernieuwde toolkit**
voor duurzaam kerkbeheer.

groenekerken.nl

Delen van kennis

Binnen Kerk in Actie steken we structureel tijd in de theologische en strategische doordenking van duurzaamheid. Daarvoor hebben we een sterk netwerk opgebouwd, een strategie geformuleerd en de samenwerking gezocht met partners zoals Micha, de Laudato Si Alliantie, A Rocha, Tear, Christian Climate Action, de Maatschappij van Welstand en de Protestantse Theologische Universiteit.

We maken kennis, expertise en dienstverlening rond duurzaamheid beschikbaar voor lokale gemeenten. In 2024 is de leerlijn 'duurzaamheid' op protestantsekerk.nl opgenomen. Die biedt lokale gemeenten basiskennis en mogelijkheden om aan de slag te gaan met het thema.

De kennis die we opdoen, gebruiken we ook om duurzaamheid te integreren in het andere werk van de dienstenorganisatie. Zo wordt duurzaamheid steeds meer een thema binnen de hele breedte van de organisatie.

Interne bedrijfsvoering

De afgelopen jaren heeft de dienstenorganisatie veel gedaan aan verduurzaming van het gebouw, zodat het pand nu energielabel A+ heeft. Het plaatsen van elektrische laadpalen, een restaurantservice gericht op duurzaamheid en sociale inclusie, gebruik van herbruikbare koffiebekers: het laat zien hoe we stappen zetten om onze milieubelasting te verminderen.

In 2024 is actief ingezet op 'meten'. De CO₂-uitstoot van bronnen die van de dienstenorganisatie zijn (of hierdoor operationeel geregeld worden) en van de ingekochte elektriciteit is in kaart gebracht. In totaal gaat het om 841 ton CO₂. Daarin zijn ook de emissies van onze huurders meegenomen.

In 2025 worden de indirecte emissies in kaart gebracht die samenhangen met activiteiten van de dienstenorganisatie (emissies uit bronnen die niet door de dienstenorganisatie beheerd worden). Dit proces is onderdeel van de ambitie om als organisatie in 2030 klimaatneutraal te zijn.

Kerk in Actie compenseert jaarlijks 960 ton aan CO₂-uitstoot door de aankoop van CO₂-certificaten van FairClimateFund. Hiermee schaft deze organisatie duurzame kooktoestellen op zonne-energie aan voor vluchtelingen in Tsjaad.

Inkoopbeleid

In ons werk zijn we deels afhankelijk van leveranciers. We hebben een maatschappelijk verantwoord inkoopbeleid voor de ingekochte diensten en producten. In alle fasen van het inkoopproces houden we rekening met sociale, ecologische en economische aspecten. Daarnaast gunnen we opdrachten over het algemeen op basis van de

We kijken kritisch naar het aantal reizen door medewerkers

beste prijs-kwaliteitverhouding. Tot slot stimuleren we innovatiegericht inkopen, bijvoorbeeld door leveranciers ruimte te bieden om met slimme oplossingen te komen. De inkoopprocessen en het contractbeheer zijn geborgd in ons systeem (AFAS).

Beleggingsbeleid

De gelden die Kerk en Actie werft, worden niet belegd. De Protestantse Kerk als geheel belegt wel. Er wordt alleen belegd in aandelen van ondernemingen die binnen hun sector relatief goed scoren op duurzaamheid en sociaal beleid, en die niet schadelijk zijn voor de samenleving.

Reisbeleid

Onze visie op duurzaamheid heeft consequenties voor ons reisbeleid. Zeker vlieguren hebben een sterk negatieve impact op het klimaat. We kijken kritisch naar het aantal reizen door medewerkers en de vorm van reizen:

- We benoemen scherp wat de doelen en gewenste resultaten van reizen zijn.
- We bevorderen het combineren van bestemmingen.
- Netwerkbijeenkomsten worden zo veel mogelijk online gehouden.
- Binnen Europa reizen we in principe per trein.
- We maken een jaarlijkse reisplanning met aandacht voor milieuaspecten, kosten en efficiency.

3.7 Goed bestuur

Goed en integer bestuur houdt Kerk in Actie op koers. We schetsen de samenstelling en bezoldiging van bestuur en directie. Daarnaast zetten we belangrijke bestuurlijke beslissingen op een rij.

Samenstelling van bestuur en directie

Kerk in Actie is onderdeel van de dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk in Nederland.

De samenstelling van het bestuur van de dienstenorganisatie per 31 december 2024 is:

- Mr. drs. G.H. van der Waaij, voorzitter
- C.J.F.R. Mulder MBA, secretaris
- Ing. M.J. Segers
- Dr. R. de Reuver, vanuit het moderamen van de generale synode
- J.W. Stam RA MSc, vanuit het moderamen van de generale synode

De samenstelling van de directie van de dienstenorganisatie per 31 december 2024 is:

- Ing. G.J. de Groot MBA, algemeen directeur dienstenorganisatie en Kerk in Actie

Nevenfuncties bestuur

Mr. drs. G.H. van der Waaij, *bestuursvoorzitter*

- Voorzitter bestuur Protestantse Stichting Hydepark Beheer
- Voorzitter bestuur Protestantse Stichting Steun Protestantse Kerk in Nederland
- Juridisch adviseur/DGA Van der Waaij Juridisch Advies B.V.
- Lid Vereniging Maatschappij van Welstand
- Voorzitter bestuur Stichting Nikola-Kommuniteit
- Bestuurslid Stichting Community Service Rotary Club Amersfoort
- Bestuurslid Stichting Oostduin

C.J.F.R. Mulder MBA

- Voorzitter raad van toezicht Protestants-Christelijke Stichting (Woon- en Zorgcentrum) De Vriezenhof
- Lid raad van toezicht Saxenburgh Medisch Centrum
- Bestuurslid Protestantse Stichting Hydepark Beheer
- Bestuurslid Protestantse Stichting Steun Protestantse Kerk in Nederland

Ing. M.J. Segers

- Diplomaat, secretaris, Ministerie van Buitenlandse Zaken
- Lid Centrale Adviesraad Stichting Eleos

Rooster van aftreden bestuur

Bestuurslid	Benoeming per	Benoeming door generale synode	Mogelijke herbenoeming of aftreden per	Aftreden uiterlijk
Mr. drs. G.H. van der Waaij	1 januari 2018	november 2017	1 januari 2022 herbenoemd	31 december 2025
C.J.F.R. Mulder MBA	1 januari 2022	november 2021	1 januari 2026	31 december 2029
Ing. M.J. Segers	1 januari 2023	11 februari 2023	1 januari 2027	31 december 2030
Dr. R. de Reuver <i>scriba van de Protestantse Kerk in Nederland</i>		mei 2016	mei 2021	april 2026
J.W. Stam RA MSc <i>moderamenlid (assessor II), afhankelijk van synodelidmaatschap en synodebesluiten</i>		april 2023	april 2025	april 2025

Dr. R. de Reuver, *scriba en bestuurslid vanuit moderamen generale synode*

- Bestuurslid Protestantse Stichting Steun Protestantse Kerk in Nederland
- Lid moderamen en plenair Interkerkelijk Contact in Overheidszaken (CIO, vanuit functie als scriba)
- Lid moderamen en plenaire raad Raad van Kerken Nederland
- Voorzitter Nederlands Christelijk Forum (NCF)
- Voorzitter Commissie Plaisier (vanuit functie als scriba)

J.W. Stam MSc. RA

- Director Bureau Vaktechniek bij Baker Tilly (Netherlands) N.V.
- Lid moderamen generale synode van de Protestantse Kerk in Nederland
- Bestuurslid Protestantse Stichting Steun Protestantse Kerk in Nederland
- Diaken Hervormde Gemeente Hasselt

Nevenfuncties algemeen directeur

Ing. G.J. de Groot MBA, *algemeen directeur*

- Lid raad van toezicht Stichting Alphacursus Nederland
- Lid Vereniging Maatschappij van Welstand (commissie subsidies samenleving)
- Bestuurslid Stichting Oostduin
- Bestuurslid Stichting Nationale Synode

Bezoldiging bestuur & directie

Leden van het bestuur van de dienstenorganisatie ontvangen geen beloning voor hun werkzaamheden. Ze hebben wel recht op een vergoeding van de kosten die zij maken bij het uitoefenen van hun bestuursfunctie. In 2024 is € 3.828 aan onkostenvergoedingen verstrekt, voornamelijk voor reis- en verblijfkosten. Aan de bestuursleden zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

Het bestuur heeft het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld tijdens de vergadering van 9 januari 2025. Ze zijn getoetst aan de beloningsregeling die onderdeel is van de Erkenningregeling Goede Doelen.

Het bruto jaarsalaris inclusief vakantiegeld en eindejaarsuitkering van de directie bedroeg voor Jurjen de Groot in 2024 € 162k (1 fte). Op dit jaarinkomen is volgens de beloningsregeling een BSD-score van 570 punten van toepassing. Het hierbij horende maximaal inkomen is € 181k per 1 januari 2024. Dit jaarinkomen valt hierbinnen.

Ook het jaarinkomen, de belaste vergoedingen/bijtellings, de werkgeversbijdrage pensioen en de overige beloningen op termijn bleven voor Jurjen de Groot met een bedrag van € 192k (1 fte) binnen het bedrag van € 231k per jaar dat is opgenomen in de regeling. Ze stonden bovendien in een redelijke verhouding tot het jaarinkomen. De hoogte en samenstelling van het salaris van de directie wordt in de jaarrekening toegelicht in de staat van baten en lasten.

Statutaire doelstellingen

Er is in 2024 niets gewijzigd in de statutaire doelstellingen.

Bespreekpunten Kerk in Actie in bestuursvergaderingen

In de synodevergadering van november 2023 heeft de generale synode de notitie 'Lichter op pad' aanvaard. Deze notitie was het startpunt voor het ontwikkelen van een toekomstgerichte (bestuurs)-structuur van de Protestantse Kerk in Nederland. Aan de hand van deze notitie heeft het bestuur van de dienstenorganisatie in 2024 zijn eigen functioneren besproken. De conclusie was dat het bestuur op enige afstand van de dienstenorganisatie en daarmee van het werk van Kerk in Actie staat, maar dat het een belangrijke toezichthoudende rol heeft. Besloten is dat het bestuur zich hier actiever in gaat opstellen.

Om scherp zicht te kunnen houden op de verschillende vormen van dienstverlening, heeft het bestuur in september 2024 vijf bestuurscommissies samengesteld, waaronder de bestuurscommissie Kerk in Actie. Deze commissie komt een aantal maal per jaar bij elkaar om de (door)ontwikkeling van de dienstverlening van Kerk in Actie te bespreken. De commissie is samengesteld uit een aantal bestuursleden en medewerkers van Kerk in Actie.

Bespreekpunten Kerk in Actie in managementteam

Tijdens de vergaderingen van het managementteam van Kerk in Actie zijn verschillende grote thema's besproken. We zetten de belangrijkste onderwerpen en besluiten op een rij:

- » In de afgelopen jaren hebben we bewust gekozen om financiële reserves van Kerk in Actie in te zetten voor projecten. Hierdoor was er tijdelijk 10% extra financiële ruimte beschikbaar voor projecten. We hebben besloten om dit in de komende periode - die van 2025-2027 loopt - niet meer te doen, zodat we niet te veel interen op de reserves.
- » Vanwege het punt hierboven hebben de regio-teams rekening gehouden met een aangescherpte meerjarenplanning bij het opstellen van de meerjarige landen- en regioplannen voor 2025-2027. Er is scherper gekeken welke projecten wel en niet binnen de missie en thema's van Kerk in Actie passen, ook binnen Nederland (zie ook 2.6).
- » We hebben besloten om het thema 'duurzaamheid' te wijzigen in 'ecologische gerechtigheid' omdat dit beter aansluit op de noden en behoeften van onze partners (zie ook 2.6).

Goed bestuur en integriteit

De dienstenorganisatie en (als onderdeel daarvan) Kerk in Actie hechten veel waarde aan kwalitatief goed en integer bestuur en verantwoorde fondsenwerving en besteding van gelden. We voldoen aan essentiële certificeringen en regelingen voor goede doelen. Als onderdeel van ons integriteitsbeleid onderschrijven medewerkers diverse gedragscodes, passend bij de sector. Meer hierover lees je in 3.5.

Partnerorganisaties

De Protestantse Kerk (met Kerk in Actie als onderdeel daarvan) werkt samen met allerlei partnerorganisaties, zowel nationaal als internationaal.

Het gaat in grote lijnen om:

- **gelieerde instellingen** - bijvoorbeeld de Stichting Kerkelijk Geldbeheer, de Protestantse Theologische Universiteit en de modulaire uitvoeringsorganisaties (IZB, GZB en HGJB);
- **belangenverenigingen** - bijvoorbeeld de Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer in de PKN en de Federatie van Diaconieën;
- **koepelorganisaties** - bijvoorbeeld de Raad van Kerken in Nederland, de Wereldraad van Kerken, ACT Alliance, World Communion of Reformed Churches, Lutheran World Federation en de Conference of European Churches;
- **partnerkerken** in binnen- en buitenland.

Accountantscontrole

KPMG is door het moderamen van de synode (namens de kleine synode) op 28 oktober 2020 aangewezen als controlerend accountant van de Protestantse Kerk in Nederland. KPMG voert als onafhankelijk accountant controles uit op onze organisatie.

In het verleden woonde de accountant de vergaderingen bij van de auditcommissie van het bestuur. Naar aanleiding van het rapport 'Lichter op pad' - over een toekomstgerichte bestuursstructuur van de Protestantse Kerk - is ook de positie van de auditcommissie in het bestuur besproken. Het bestuur kwam tot conclusie dat het werk van de auditcommissie efficiënter gedaan kan worden door de bestaande synodale commissie van rapport vermogensrechtelijke aangelegenheden en een nieuw in te richten bestuurscommissie Financiën & IT.

De accountant woont sinds 2024 (een deel van) de vergaderingen bij van deze commissie van rapport. Zo was de accountant aanwezig bij de bespreking van het jaarverslag 2023 van Kerk in Actie, op 12 juni 2024. De bestuurscommissie Financiën & IT is in 2024 acht maal bij elkaar gekomen voor overleg over de interne rapportages over voortgang van beleid en financiën.

4. Wat we doen in 2025

Kerk in Actie maakt meerjarige plannen omdat verandering bijna altijd tijd kost. Juist door langjarige, duurzame samenwerking kun je impact maken. Veel plannen voor 2025 borduren dan ook voort op wat we in 2024 hebben gedaan. Toch zijn er ook bepaalde nieuwe accenten. Een korte blik op onze ambitie voor 2025.

Kerk en geloof

Binnen dit thema trekt Kerk in Actie op met kerken om te bouwen aan hun basis. We ondersteunen geloofsgemeenschappen om een levende omgang met de Bijbel te hebben. En we versterken hen om missionair, diaconaal en oecumenisch betrokken te zijn. Daarbij is veel aandacht voor kerken in de minderheid.

In **Oost- en Centraal Afrika** bijvoorbeeld worden werkers in de kerk getraind om bij te dragen aan een vreedzame en veerkrachtige kerk. In **Latijns-Amerika** steunen we organisaties die een constructief geluid laten horen tegenover 'christelijke fundamentalisten' die mensenrechten ondermijnen. En in **Nederland** blijven lokale diaconieën samenwerken met SchuldHulpMaatje en de Voedselbank om armoede tegen te gaan.

Kinderen en jongeren

Kerk in Actie draagt bij aan een leefomgeving waarin kinderen zich lichamelijk en geestelijk in veiligheid kunnen ontwikkelen. Dit doen we door partners te stimuleren oog te hebben voor de situatie van kinderen en jongeren. Per locatie kijken we welke groepen het meest kwetsbaar zijn.

In **Afrika** bijvoorbeeld is weinig onderwijs en werk voor jongeren. Daarom bouwen onze partners aan toekomstperspectief voor deze groep. In **Latijns-Amerika** werken kerken en organisaties samen aan preventie van seksueel misbruik van kinderen en jongeren. En in **India (Azië)** blijft het bestrijden van kinderarbeid en kindhuwelijken en het toegankelijk maken van onderwijs hard nodig.

▲ Samen met lokale gemeenschappen werken we aan de omgang met klimaatverandering, onder meer door het ontwikkelen van andere vormen van landbouw.

Mensen op zoek naar een veilig bestaan

Kerk in Actie steunt mensen die getroffen zijn - of dreigen te worden - door ontheemding, nood of onrecht. We doen dit op plekken waar autoriteiten niet in staat of niet bereid zijn om zelf adequate steun te verlenen. Via onze steun leveren we een bijdrage aan versterking van waardigheid en zelfredzaamheid van mensen, juist op plekken waar de wereld minder oog voor heeft.

In Azië wordt de lokale bevolking getraind in weerbaarheid tegen het toenemende natuurgeweld

In het **Midden-Oosten, Noord-Afrika** en langs de grenzen van **Europa** is sprake van vluchtelingenstromen en arbeidsmigratie. Noodhulp is vaak nodig om mensen in hun eerste basisbehoeften te voorzien. In **Azië** worstelen gemeenschappen met toenemend natuurgeweld. De lokale bevolking wordt getraind in weerbaarheid tegen natuurrampen. Ook in **Nederland** groeit het risico op rampen. We maken een noodhulpplan dat lokale gemeenten helpt bij een ramp.

Ecologische gerechtigheid

Klimaatverandering staat wereldwijd in de schijnwerpers, maar wordt vooral gevoeld in landen die het minst hebben bijgedragen aan de oorzaak. Komende jaren zetten we in op het versterken van de rol van kerken bij klimaatadaptatie, op bewustwording rond de eigen levensstijl en op beleid dat bijdraagt aan ecologische gerechtigheid.

In **Azië** en **Afrika** werken we samen met lokale gemeenschappen aan de omgang met klimaatverandering, bijvoorbeeld door het ontwikkelen van andere vormen van landbouw. In **Latijns-Amerika** komen we op voor inheemse gemeenschappen. Hun leefwijze staat onder druk door klimaatverandering en grove exploitatie van hun grondgebied. En in het **Midden-Oosten (Egypte)** versterken we de interreligieuze samenwerking, zodat gemeenschappen samen optrekken in de omgang met klimaatverandering.

En verder ...

Naast de plannen die we per thema maken, heeft Kerk in Actie ook ambities die deze thema's overstijgen. Bijvoorbeeld praktische of organisatorische zaken die we beter willen regelen. Of inhoudelijke zaken waaraan we meer aandacht willen geven. Een greep uit de zaken die we in 2025 oppakken:

- » We vergroten de **expertise rond onze vier thema's**. Hiervoor werken we met thematische leeragenda's. We kijken ook met welke netwerken en partners we samen kunnen leren.
- » We versterken de **samenwerking tussen onze teams**, vooral rond onze vier thema's.
- » We actualiseren ons **integriteitsbeleid** en stellen een visiedocument op over integriteit.

5. Financieel beleid en resultaten

Tot slot van het bestuursverslag kijken we naar de financiën. We geven een schets van de kerncijfers en het resultaat over 2024, en we benoemen enkele hoofdpunten van ons financiële beleid. In de jaarrekening, die hierna volgt, gaan we dieper in op de cijfers.

Kerncijfers

Deze kerncijfers geven een beknopte weergave van de financiën van Kerk in Actie.

Kerncijfers Kerk in Actie (x € 1.000)	Norm	Begroting 2025	Rekening 2024	Rekening 2023	Rekening 2022
Resultaat		-1.571	-2.463	-5.827	1.396
Baten		27.743	28.426	36.948	39.533
Financiële baten			353		
Lasten		29.314	31.241	42.775	38.138
Bestedingspercentage baten	min. 70%	86,5%	94,5%	97,9%	83,0%
Bestedingspercentage lasten	min. 70%	81,8%	86,0%	84,6%	86,0%
Wervingskosten t.o.v. de baten	12,5%	12,0%	11,4%	10,1%	9,4%
Kosten beheer en administratie t.o.v. de lasten	5-6%	6,8%	3,6%	6,7%	4,2%
Personeelslasten		3.446	2.880	2.898	2.648
Ziekteverzuim		4%	3%	2%	6%
Basisformatie in FTE		32,9	31,2	33,3	27,9
Uitgezonden medewerkers in FTE		1,8	1,0	2,6	3,3

Financiën

Continuïteitsreserve

Kerk in Actie is onderdeel van de Protestantse Kerk. Die heeft in haar eigen vermogen een algemene risicoreserve. Deze reserve geldt deels als continuïteitsreserve: een 'buffer' voor onverwachte tegenvallers, waarvan Kerk in Actie ook gebruik kan maken.

Reserves en fondsen

Het eigen vermogen van Kerk in Actie is onderverdeeld in reserves en fondsen.

- **Reserves (€ 8.863k)**
De reserves van Kerk in Actie vallen in de categorie 'bestemmingsreserves'. Bestedingen van deze bestemmingsreserves dienen plaats te vinden binnen de gegeven algemene bestemming.

- **Fondsen (€ 8.911k)**

Deze bestemmingsfondsen zijn alleen te gebruiken voor de specifieke bestemming die is bepaald door derden (gevers of overheid).

Beleid bestemmingsreserves

Kerk in Actie wijst jaarlijks de bedragen toe voor de steunverlening aan partners en projecten. Dat gebeurt op grond van de begroting van Kerk in Actie die is vastgesteld door de kleine synode. Als de steunverlening aan bepaalde projecten vertraagd is of om specifieke redenen door de relatiebeheerders niet aan een project wordt toegekend, vloeien de gelden die niet besteed zijn terug in de bestemmingsreserves. Deze bestemmingsreserves kunnen gebruikt worden om in een volgend jaar eventuele tekorten te dekken.

De normering van de bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen wordt bepaald door het uitgangspunt dat Kerk in Actie voldoende reserves wil aanhouden om voor een periode van vijf jaar de bestaande programmering te kunnen blijven uitvoeren. Hiervoor is het nodig om (financiële)

risico's zo veel mogelijk af te dekken. Conform de berekening in de begroting 2024 is de hoogte van de norm bepaald op € 10,4 mln.

Ten opzichte van deze norm geven de bestemmingsreserves eind 2024 het volgende beeld:

Bestemmingsreserves (x € 1.000)	Stand ult. 2023	Resultaat 2024	Stand ult. 2024	Norm	Meer/ minder
Algemeen	8.685	179	8.863		
Totaal	8.685	179	8.863		

Bestemmingsfondsen (x € 1.000)	Stand ult. 2023	Resultaat 2024	Stand ult. 2024	Norm	Meer/ minder
Werelddiaconaat	4.006	-2.436	1.570		
Zending	-	23	23		
Noodhulp	5.310	-199	5.111		
Diaconaal werk	-	3	3		
Noodhulp SHO	953	594	1.547		
Overige	1.284	-627	657		
Totaal	11.553	-2.642	8.911		

Minimale reservestand			17.774	10.445	7.329
------------------------------	--	--	---------------	---------------	--------------

Resultaat 2024 Kerk in Actie

Resultaatbestemming

Het boekjaar 2024 sluit met een negatief resultaat van € 2.463k, dat is € 1.549k hoger dan begroot. Van dit resultaat is een bedrag van € 179k gedoteerd aan de bestemmingsreserves, begroot was een onttrekking van € 4.012k. Van dit resultaat is een bedrag van € 2.642k onttrokken aan de bestemmingsfondsen, begroot was een onttrekking van € 0k. Hiervan heeft een dotatie van € 594k betrekking op de noodhulpacties SHO. In de begroting 2024 is het saldo op de bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen Werelddiaconaat, Zending, Noodhulp en Binnenlands Diaconaat in totaal gepresenteerd

op de bestemmingsreserve Algemeen Kerk in Actie. Het hogere resultaat dan begroot komt voornamelijk door SHO-baten van € 1.579k voor de actie Midden-Oosten, die niet was begroot.

Baten

De totale baten in 2024 bedragen € 28.426k en komen hiermee € 1.804k hoger uit dan begroot. Dit is toe te schrijven aan de opbrengst van € 1.579k uit de Giro555-actie voor het Midden-Oosten.

Lasten

De totale lasten in 2024 bedragen € 31.241k, dat is € 607k hoger dan begroot. De voornaamste oorzaak hiervan is de projectbesteding voor de actie voor het Midden-Oosten van € 844k.

Bestedingsratio's

De kosten van Kerk in Actie zijn naar bestedingscategorieën in specifieke ratio's uitgedrukt. Dit ziet er als volgt uit:

Ratio's Kerk in Actie	Norm	Rekening 2024	Begroting 2024	Rekening 2023	Rekening 2022
Doelbestedingen t.o.v. de totale baten	min. 70%	94,5%	96,6%	97,9%	83%
Doelbestedingen t.o.v. de totale lasten	min. 70%	86%	83,9%	84,6%	86%
Werving baten	12,5%	11,4%	10,6%	10,1%	9,4%
Kosten beheer en administratie	5-6%	3,6%	5,5%	6,7%	4,2%

Doelbestedingen t.o.v. de totale baten en de totale lasten

Hierbij gaat het om de direct met partners overeengekomen projectfinancieringen en om activiteiten die in het kader van de doelstelling vanuit de eigen organisatie - en dus niet via partners - worden uitgevoerd. Deze activiteiten liggen onder andere op het gebied van binnenlands diaconaat, noodhulp, communicatie en voorlichting. De realisatie 2024 is fors hoger dan de norm omdat er middelen uit de bestemmingsreserve en bestemmingsfondsen zijn ingezet voor doelbesteding. Deze waren ook begroot.

Kosten beheer en administratie

Dit zijn de kosten van de Directie en de onderdelen van Facilitaire zaken (incl. huisvesting,

Informatisering & Automatisering, Finance & Control en HR) die aan Kerk in Actie worden doorberekend op basis van de begrote bezetting. De realisatie 2024 ligt onder de norm en onder de begroting 2024, en is lager dan de voorgaande jaren. Dit wordt veroorzaakt doordat meer kosten conform functie-inzet zijn toegerekend aan de betreffende pijlers.

Werving baten

Hieronder verstaan we de kosten voor eigen fondsenwerving die specifiek betrekking hebben op de werving van de opbrengsten uit collecten, giften en schenkingen, nalatenschappen en bijdragen van andere organisaties. De realisatie van de wervingskosten blijft onder de afgesproken norm en ligt gemiddeld in lijn met voorgaande jaren.

6. Verantwoording SHO

Financiële (eind)verantwoording ultimo 2024 nationale acties Samenwerkende Hulporganisaties (SHO)

SHO Oekraïne (bedragen x € 1)	t/m 2023	2024	Totaal
<i>Baten</i>			
SHO-fonds (publieksdonatie)			
Ontvangen van SHO/Giro555	11.000.000	0	11.000.000
Rentebaten	0	0	0
Totaal baten	11.000.000	0	11.000.000
Kosten voorbereiding en coördinatie (AKV)			
AKV	770.000	0	770.000
Totaal beschikbaar voor hulpactiviteit	10.230.000	0	10.230.000
<i>Lasten</i>			
Bestedingen ter plaatse			
Verstrekke steun via uitvoerende organisaties	8.524.270	1.210.211	9.734.481
Verstrekke steun via internationale koepel	280.359	0	280.359
Verstrekke steun via deelnemer zelf	0	0	0
Totaal lasten (op bestedingenbasis)	8.804.629	1.210.211	10.014.840

SHO Syrië-Turkije - aardbeving (bedragen x € 1)	t/m 2023	2024	Totaal
<i>Baten</i>			
SHO-fonds (publieksdonatie)			
Ontvangen van SHO/Giro555	8.000.000	0	8.000.000
Rentebaten	0	0	0
Totaal baten	8.000.000	0	8.000.000
Kosten voorbereiding en coördinatie (AKV)			
AKV	560.000	0	560.000
Totaal beschikbaar voor hulpactiviteit	7.440.000	0	7.440.000
<i>Lasten</i>			
Bestedingen ter plaatse			
Verstrekke steun via uitvoerende organisaties	2.417.128	1.899.012	4.316.140
Verstrekke steun via internationale koepel	0	0	0
Verstrekke steun via deelnemer zelf	41.151	12.321	53.472
Totaal lasten (op bestedingenbasis)	2.458.279	1.911.333	4.369.612

SHO Midden-Oosten (bedragen x € 1)	t/m 2023	2024	Totaal
<i>Baten</i>			
SHO-fonds (publieksdonatie)			
Ontvangen van SHO/Giro555		1.199.479	1.199.479
Overgeheveld door NRK		380.000	380.000
Rentebaten		0	0
Totaal baten		1.579.479	1.579.479
Kosten voorbereiding en coördinatie (AKV)			
AKV		31.396	31.396
Totaal beschikbaar voor hulpactiviteit		1.548.083	1.548.083
<i>Lasten</i>			
Bestedingen ter plaatse			
verstrekke steun via uitvoerende organisaties		0	0
verstrekke steun via internationale koepel		0	0
verstrekke steun via deelnemer zelf		0	0
Totaal lasten (op bestedingenbasis)		0	0

Bovenstaande tabel is opgesteld overeenkomstig het protocol van SHO.

De rentebaten zijn gesteld op nihil conform de methodiek binnen Kerk in Actie.

SHO Midden-Oosten: de contracten met de partners zijn al wel in 2024 afgesloten, maar om hen niet te belasten is hun eerste rapportageverplichting pas begin 2025. Omdat bestedingen enkel gebaseerd worden op verantwoording van de partners staan deze cijfers op nihil in het jaarverslag, ook al hebben er wel bestedingen plaatsgevonden.

Financieel verslag

Op de volgende pagina's presenteren we de financiële cijfers van Kerk in Actie in 2024, met daarbij een toelichting.

7. Jaarrekening

7.1 Balans (na resultaatbestemming)

Activa (x € 1.000)	Ref.	Balans 31-12-2024	Balans 31-12-2023
Vorderingen en overlopende activa		15.275	16.775
Liquide middelen		3.860	5.326
Vlottende activa	1	19.135	22.101
Totaal activa		19.135	22.101

Passiva (x € 1.000)	Ref.	Balans 31-12-2024	Balans 31-12-2023
Reserves en fondsen			
<i>Reserves</i>			
Bestemmingsreserves		8.863	8.685
<i>Fondsen</i>			
Bestemmingsfondsen		8.911	11.553
Reserves en fondsen	2	17.775	20.238
Voorzieningen	3	69	80
Langlopende schulden	4a	131	408
Kortlopende schulden	4b	1.160	1.376
Totaal passiva		19.135	22.101

7.2 Staat van baten en lasten

Baten (x € 1.000)	Ref.	Rekening 2024	Begroting 2024	Rekening 2023
Baten van particulieren	5	24.004	24.097	26.226
Baten van verbonden organisaties zonder winststreven	6	725	725	678
Baten van andere organisaties zonder winststreven	7	3.355	1.800	9.936
Baten van subsidies van overheden		0	0	0
Som van de geworven baten		28.084	26.622	36.841
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	8	342	0	107
Overige baten		0	0	0
Som van de baten		28.426	26.622	36.948

Lasten (x € 1.000)	Ref.	Rekening 2024	Begroting 2024	Rekening 2023
Besteed aan doelstellingen				
Zending		7.257	7.545	7.538
Werelddiaconaat		9.715	8.629	8.756
Noodhulp		8.076	7.504	17.151
Binnenlands diaconaat		1.818	2.038	2.725
	9	26.866	25.716	36.170
Wervingskosten	9	3.239	3.237	3.719
Kosten beheer en administratie	9	1.137	1.682	2.887
Totaal lasten		31.241	30.634	42.775
Saldo voor financiële baten en lasten		-2.815	-4.012	-5.827
Saldo financiële baten en lasten		353	0	0
Saldo van baten en lasten		-2.463	-4.012	-5.827

7.3 Resultaatverdeling

Resultaatverdeling (totaal) (x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2024	Rekening 2023
Bestemmingsreserves	178	-4.012	-6.345
Bestemmingsfondsen	-2.641	0	519
Totaal reserves en fondsen	-2.463	-4.012	-5.827

7.4 Kasstroomoverzicht

Kasstroomoverzicht (x € 1.000)	Balans 31-12-2024	Balans 31-12-2023
Totaal baten	28.426	36.948
Totaal lasten	31.241	42.775
Overschot/tekort	-2.815	-5.826
Saldo voor financiële baten en lasten	-2.815	-5.826
Mutaties in:		
Vorderingen	1.501	3.297
Voorzieningen	-11	-46
Kortlopende schulden	-217	635
Langlopende schulden/verplichtingen steunverlening	-277	407
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	996	4.293
Ontvangen interest	353	0
Kasstroom uit operationele activiteiten	-1.466	-1.533
Investerings in materiële vaste activa	0	0
Totale kasstroom uit investeringen	0	0
Langlopende schulden	0	0
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	0	0
Saldo liquide middelen begin	5.326	6.859
Totale kasstroom	-1.466	-1.533
Saldo liquide middelen eind	3.860	5.326

7.5 Toelichting behorende tot de jaarrekening 2024

Algemeen

Kerk in Actie is onderdeel van de Protestantse Kerk in Nederland en haar dienstenorganisatie, gevestigd te Utrecht, Joseph Haydnlaan 2a, een kerkgenootschap dat is ingeschreven in de Kamer van Koophandel onder nummer 302.58.482. Deze jaarrekening bevat de financiële informatie van het binnen- en buitenlandwerk voor zending en diaconaat dat wordt uitgevoerd onder de naam Kerk in Actie.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2024 dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2024.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn Fondsenwervende Organisaties (richtlijn RJ 650).

Presentatie- en functionele valuta

Deze jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat tevens de functionele valuta is van het kerkgenootschap. Alle financiële informatie in euro's is afgerond op het dichtstbijzijnde duizendtal.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt, en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld.

Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Grondslagen waardering van activa en passiva en resultaatbepaling

Algemeen

Activa en passiva worden tegen historische kostprijs opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Activa worden in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien, en de activa een kostprijs of een waarde hebben waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa.

Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen, en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden ook voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen. In de balans opgenomen activa of verplichtingen blijven in de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot de activa of de verplichtingen. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar alle waarschijnlijkheid in de praktijk zullen voordoen, en niet van voordelen en risico's waarvan redelijkerwijs niet te verwachten is dat zij zich zullen voordoen.

Activa of verplichtingen worden niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot de activa of verplichtingen aan een derde zijn overgedragen. Ze blijven echter in de balans verwerkt indien transacties niet leiden tot een belangrijke wijziging in de economische realiteit met betrekking tot de betreffende activa

of verplichtingen. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de staat van baten en lasten opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie.

Indien de weergave van de economische realiteit leidt tot het opnemen van activa waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van activa of een vermindering van verplichtingen, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van activa of een vermeerdering van verplichtingen, heeft plaatsgevonden waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, afgeleide financiële instrumenten (derivaten), handelsschulden en overige te betalen posten. In de jaarrekening zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: vorderingen, geldmiddelen, kortlopende en langlopende schulden. Kerk in Actie maakt geen gebruik van afgeleide instrumenten (derivaten). Voor de grondslagen wordt verwezen naar de behandeling per balanspost. Financiële activa en financiële verplichtingen worden in de balans opgenomen op het moment dat contractuele rechten of verplichtingen ten aanzien van dat instrument ontstaan. Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen. Financiële instrumenten (en afzonderlijke componenten van financiële instrumenten) worden in de jaarrekening gepresenteerd in overeenstemming met de economische realiteit van de contractuele bepalingen. Presentatie vindt plaats op basis van afzonderlijke

componenten van financiële instrumenten als financieel actief, financiële verplichting of als eigen vermogen. Aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen van vorderingen die door Kerk in Actie worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden zowel op het niveau van specifieke activa als op collectief niveau in aanmerking genomen. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen wordt beoordeeld of deze individueel onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen die niet individueel onderhevig zijn gebleken aan bijzondere waardevermindering en van afzonderlijk niet belangrijke vorderingen wordt collectief beoordeeld of deze onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering, dit door samenvoeging van vorderingen met vergelijkbare risicokenmerken. De reële waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten verantwoord onder kasmiddelen, kortlopende vorderingen, kortlopende schulden en langlopende schulden benadert de boekwaarde daarvan.

Vorderingen, overlopende activa en overige activa

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs op basis van de effectievere rentemethode, verminderd met het bijzondere waardeverminderingsverlies.

Langlopende schulden

Schulden op lange termijn worden gewaardeerd tegen reële waarde. De verstrekte subsidies of giften aan gemeenten worden geheel ten laste gebracht van het boekjaar waarin het besluit tot toekenning schriftelijk aan de steunontvanger is meegedeeld, ongeacht in welk boekjaar de verstrekte subsidie of gift wordt uitgekeerd. Daarbij is bepalend of de ontvangende partij recht kan doen gelden op een bepaald bedrag. Voor zover toekenningen meerjarige betalingsverplichtingen betreffen, worden deze verplichtingen vermeld als schulden op lange termijn. Indien bij toekenningen een ontbindende voorwaarde is opgenomen, worden deze naar jaar verantwoord onder de 'niet in de balans opgenomen activa en/of verplichtingen'.

Schulden op korte termijn

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden

na de eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering.

Reserves en fondsen

De reserves en fondsen van Kerk in Actie hebben een bijzonder karakter. Kerk in Actie is gehouden dit vermogen slechts aan te wenden in overeenstemming met de doelstelling waartoe ze in het leven is geroepen. De presentatie wordt in de balans onderscheiden in:

- *bestemmingsreserves*: besteding hiervan kan alleen indien dit binnen de gegeven bestemming plaatsvindt. De gevormde bestemmingsreserves mogen geen verplichting betreffen.
- *bestemmingsfondsen*: dit deel van het eigen vermogen is vanwege de specifieke bestemming die door 'derden' is bepaald alleen aan te wenden voor de specifieke bestemming.

Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt en
- waarbij het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Rechten en verplichtingen voortvloeiend uit eenzelfde overeenkomst worden niet in de balans opgenomen indien en voor zover noch de onderneming noch de tegenpartij heeft gepresteerd. Opname in de balans geschiedt wanneer de nog te ontvangen respectievelijk te leveren prestatie en tegenprestatie niet (meer) met elkaar in evenwicht zijn en dit voor de onderneming nadelige gevolgen heeft.

Indien (een deel van) de uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde worden vergoed bij afwikkeling van de voorziening, wordt de vergoeding als afzonderlijk activum gepresenteerd.

Indien de tijdswaarde van geld materieel is en de periode waarover de uitgaven contant worden gemaakt meer dan een jaar is, worden voorzieningen gewaardeerd tegen de contante waarde van de beste schatting van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde indien de tijdswaarde van het geld niet materieel is of de periode waarover de uitgaven contant worden gemaakt maximaal een jaar is.

De hoogte van de pensioenvoorziening voor oud-medewerkers van de Gereformeerde Kerken in Nederland (GKN) en oud-zendingsmedewerkers is gebaseerd op een actuariële berekening die periodiek wordt opgesteld.

Bestemmingsgiften

Baten waarvoor een bijzondere bestemming is aangewezen, al dan niet via specifieke acties, worden afzonderlijk in de (toelichting op de) staat van baten en lasten opgenomen, onder vermelding van de aard van de bestemming. Ook de besteding hiervan wordt afzonderlijk vermeld. Indien deze baten in het verslagjaar niet volledig zijn besteed, worden de nog niet bestede gelden verwerkt in de desbetreffende bestemmingsfondsen. Indien in een volgend jaar uit de bestemmingsfonds wordt geput, wordt deze besteding enerzijds in de staat van baten en lasten verantwoord en anderzijds als mutatie in de desbetreffende bestemmingsfondsen weergegeven.

Baten van particulieren

- *Collecten*
Collecten worden verantwoord in het jaar waarin de collecten van de plaatselijke gemeenten en diaconieën door PKN/KiA worden ontvangen. Collecten die zijn gehouden in het boekjaar maar nog niet zijn afgedragen aan PKN/KiA worden niet als vordering opgenomen omdat een contractueel recht op deze collecten ontbreekt.
- *Giften*
Giften worden verantwoord in het jaar waarin een specifieke actie heeft plaatsgevonden dan wel in het jaar van ontvangst indien geen specifieke actie heeft plaatsgevonden.
- *Nalatenschappen*
Nalatenschappen worden verwerkt in het verslagjaar waarin de akte van verdeling is ontvangen. Uitbetalingen in de vorm van voorschotten worden verwerkt in het verslagjaar waarin deze zijn ontvangen.

Baten van verbonden en andere organisaties zonder winststreven

Bijdragen van verbonden en andere organisaties zonder winststreven voor de uitvoering van projecten of programma's waarbij de subsidiegever als financier of medefinancier optreedt, worden verantwoord op basis van de toezegging dan wel de ontvangen bedragen.

Baten van subsidies van overheden

Subsidies van overheden ontvangen voor de uitvoering van projecten of programma's waarbij de subsidiegever als financier of medefinancier optreedt, worden verantwoord voor zover verplichtingen zijn aangegaan die passend zijn binnen de voorwaarden.

Baten als tegenprestatie voor geleverde diensten

Verantwoording van opbrengsten uit de levering van diensten geschiedt naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Personeelskosten

De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend activum voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de Protestantse Kerk in Nederland.

Voor de beloningen met opbouw van rechten en *sabbatical leave* worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

Indien een beloning wordt betaald waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid, wordt een voorziening opgenomen. De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

Nederlandse pensioenregeling

De dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk in Nederland heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat afhankelijk is van leeftijd, salaris en dienstjaren. De regeling is ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW). De dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk in Nederland heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij Zorg en Welzijn, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan de PFZW verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door PFZW of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Kosten eigen fondsenwerving

De kosten eigen fondsenwerving zijn bepaald op basis van de werkelijke personeels- en apparaatskosten van het team Fondsenwerving. Deze is vermeerderd met de werkelijke directe kosten van de fondsenwervende activiteiten. Overige activiteiten op met name het gebied van communicatie en voorlichting die niet primair op

fondsenwerving zijn gericht maar waarvan wel een fondsenwervende werking kan uitgaan, zijn niet als zodanig aangemerkt.

Toezeggingen verstrekte subsidies en giften

Er worden meerjarige contracten afgesloten met voorwaardelijke verplichtingen. Verplichtingen uit verstrekte subsidies en giften komen geheel ten laste van het boekjaar waarin het besluit tot toekenning schriftelijk aan de steunontvanger is meegedeeld, ongeacht in welk boekjaar de verstrekte subsidie of gift wordt uitgekeerd. Daarbij is bepalend of de ontvangende partij recht kan doen gelden op een bepaald bedrag. De voorwaardelijke verplichtingen die niet schriftelijk zijn toegekend, worden verantwoord onder de 'Niet uit de balans blijken verplichtingen'.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van de Protestantse Kerk in Nederland en nauwe verwanten zijn verbonden partijen. Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening, worden verwerkt in de jaarrekening.

7.6 Toelichting op de balans

Activa

Alle activa worden aangehouden voor directe aanwending in het kader van de doelstelling.

Vlottende activa (1)

Vorderingen en overlopende activa (x € 1.000)	Balans 31-12-2024	Balans 31-12-2023
Rekening courant Protestantse Kerk	15.134	16.476
Bijdragen en subsidies	55	48
Baten SHO	-	98
Debiteuren	67	29
Af te wikkelen nalatenschappen	-	124
Vooruitbetaald	20	-
Totaal vorderingen en overlopende activa	15.275	16.775

Alle vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar. De rekening-courantverhouding betreft uitsluitend een vordering op de dienstenorganisatie Protestantse Kerk waarvan Kerk in Actie onderdeel is. Hierbij wordt opgemerkt dat deze renteloos is en dat er geen zekerheden zijn vereist.

Liquide middelen (x € 1.000)	Balans 31-12-2024	Balans 31-12-2023
Banktegoeden	3.860	5.326
Totaal liquide middelen	3.860	5.326

De liquide middelen staan ter vrije beschikking.

Passiva

Reserves en fondsen (2)

Het verloop van de bestemmingsreserves in 2024 was: (x € 1.000)	Balans 31-12-2022	Dotatie 2023	Onttrekking 2023	Balans 31-12-2023	Dotatie 2024	Onttrekking 2024	Balans 31-12-2024
Bestemmingsreserve							
Werelddiaconaat	7.022	-	7.022	-	-	-	-
Zending	5.589	-	5.589	-	-	-	-
Noodhulp	2.055	-	2.055	-	-	-	-
Diaconaal werk	364	-	364	-	-	-	-
Algemeen Kerk in Actie	-	19.916	11.231	8.685	6.164	5.985	8.863
Totaal	15.030	19.916	26.261	8.685	6.164	5.985	8.863

Het verloop van de bestemmingsfondsen in 2024 was: (x € 1.000)	Balans 31-12-2022	Dotatie 2023	Onttrekking 2023	Balans 31-12-2023	Dotatie 2024	Onttrekking 2024	Balans 31-12-2024
Bestemmingsfonds							
Werelddiaconaat	2.135	8.725	6.854	4.066	7.793	10.229	1.570
Zending	-	3.921	3.921	-	3.852	3.829	23
Noodhulp	3.743	8.666	7.099	5.310	7.901	8.099	5.111
Diaconaal werk	-	1.708	1.708	-	1.490	1.487	3
Algemeen Noodhulp SHO	3.091	8.000	10.138	953	1.579	985	1.547
Algemeen Kerk in Actie	2.065	1.042	18.23	1.284	-	627	657
Totaal	11.034	32.062	31.543	11.553	22.615	25.256	8911

Voorzieningen (3)

Voorzieningen (x € 1.000)	Balans 31-12-2024	Balans 31-12-2023
Pensioenvoorzieningen	69	80
Totaal voorzieningen	69	80

Pensioenvoorzieningen

Dit betreffen pensioenregelingen voor oud-medewerkers van de Gereformeerde Kerken in Nederland (GKN) en oud-zendingsmedewerkers. Uitgangspunt voor deze voorziening vormt een actuariële berekening die periodiek wordt opgesteld. Voor de actuariële berekening zijn de volgende maatstaven gehanteerd: rekenrente 4%, sterftetabel GBM/V. 1995-2000 met drie jaar leeftijdsterugstelling. Aan de voorziening voor pensioenen voor Indonesische medewerkers liggen overeenkomsten ten grondslag tussen de GKN en de desbetreffende partijen.

Verloop voorzieningen (x € 1.000)	Balans 31-12-2023	Dotatie 2024	Onttrekking 2024	Vrijval 2024	Balans 31-12-2024
<i>Pensioenvoorzieningen</i>					
Fonds pensioenreglement GKN	77	-	-13	-	64
Pensioenvoorz. Ned. medewerkers	3	2			5
Totaal voorzieningen	80	2	-13	-	69

Langlopende schulden (4a)

Schulden op lange termijn (x € 1.000)	Balans 31-12-2024	Balans 31-12-2023
Verplichtingen (steunverlening aan partners langer dan een jaar)	-	178
Vooruitontvangen giften langlopend	131	228
Totaal schulden op lange termijn	131	407

Kortlopende schulden (4b)

De schulden op korte termijn (minder dan 1 jaar) bedragen als volgt:

Schulden op korte termijn (10) (x € 1.000)	Balans 31-12-2024	Balans 31-12-2023
Verplichtingen steunverlening aan partners (korter dan een jaar)	498	642
Crediteuren en partnerbetalingen onderweg	288	333
Niet-opgenomen verlofdagen	117	127
Accountantskosten	159	130
Vooruitontvangen giften	98	98
Diversen	-	46
Totaal schulden op korte termijn	1.160	1.376

Financiële instrumenten

Algemeen

Kerk in Actie heeft te maken met een krediet-, liquiditeits-, valuta- en kasstroomrisico. Om deze risico's te minimaliseren heeft de organisatie beleid opgesteld om deze risico's te beperken. Er worden geen derivaten ingezet om risico's te beheersen.

Rente- en kasstroomrisico

Kerk in Actie loopt renterisico over de rentedragende vorderingen (met name onder financiële vaste activa, effecten en liquide middelen) en rentedragende langlopende en kortlopende schulden. Voor vorderingen en schulden loopt de organisatie geen risico ten aanzien van toekomstige kasstromen; met betrekking tot vastrentende vorderingen en schulden loopt de organisatie risico's over de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de markttrente. Met betrekking tot de vorderingen worden geen financiële derivaten met betrekking tot afdekking van het renterisico gecontracteerd.

Kredietrisico

Kerk in Actie heeft geen significante concentraties van kredietrisico's.

Liquiditeitsrisico

Kerk in Actie heeft geen liquiditeitsrisico.

Valutarisico

Kerk in Actie is wereldwijd actief. Het valutarisico voor Kerk in Actie heeft vooral betrekking op posities en toekomstige transacties in dollars.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Meerjarige subsidieverplichtingen Kerk in Actie

Jaarlijks worden voorwaardelijke verplichtingen vermeld inzake de steunverlening door Kerk in Actie op grond van de ontbindende voorwaarden die in de contracten voor subsidieverlening zijn opgenomen. Meerjarige subsidieverplichtingen worden aangegaan met de contractuele beperking dat de volgende termijn pas kan worden verleend als hierover in de eerste maand van het betreffende subsidiejaar geen bericht van Kerk in Actie is ontvangen. Dit vanwege het feit dat Kerk in Actie zelf geen 'gegarandeerde' inkomsten heeft en grotendeels afhankelijk is van de baten uit eigen fondsenwerving.

Aan het begin van elk jaar wordt, mede op grond van de aanwezige bestemmingsreserves en fondsen van Kerk in Actie, beoordeeld of de subsidieverplichtingen gestand kunnen worden gedaan. Onderstaand zijn deze meerjarige verplichtingen weergegeven en uitgedrukt in relatie tot de beschikbare middelen, te weten de betreffende reserves en fondsen ultimo 2024 minus de gestelde norm, én de verwachte middelen voor (directe) steunverlening volgens de begroting 2025.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na de balansdatum.

Programma (x € 1.000)	Voorwaardelijke subsidieverplichtingen				Uit reserves/ fondsen	Begro- ting 2025	Beschik- baar in 2025	Procentuele verplichting t.o.v. beschikbare middelen			
	2025	2026	2027 e.v.	Totaal				2025	2026	2027 e.v.	Totaal
<i>Programma's regulier:</i>											
Zending	2.244	492	0	2.796	0	5.613	5.613	40%	9%	0%	49%
Werelddiaconaat	4.472	1.570	0	6.042	1.802	6.134	7.936	56%	20%	0%	76%
Noodhulp	1.907	150	0	2.057	5.410	4.383	9.793	19%	2%	0%	21%
Diaconaal werk binnenland	164	63	13	239	0	855	855	19%	7%	1%	28%
Algemene bestem- mingsreserve Kerk in Actie	0	0	0	0	8.665	0	8.665	0%	0%	0%	0%
Totaal	8.788	2.274	13	11.135	15.877	16.985	32.862	27%	7%	0%	34%

Uit dit overzicht blijkt dat de beschikbare reserves plus de begrote middelen voor 2025 ruim voldoende dekking bieden voor de voorwaardelijk aangegane subsidieverplichtingen.

7.7 Toelichting op de baten

Baten van particulieren (5)

Baten van particulieren (x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2024	Rekening 2023
Collecten, giften en schenkingen	20.506	21.800	21.929
Nalatenschappen	3.498	2.297	4.298
Totaal	24.004	24.097	26.226

Baten van verbonden organisaties zonder winststreven (6)

Baten verbonden organisaties (x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2024	Rekening 2023
Heffing diaconaal quotum	315	315	315
Protestantse Kerk in Nederland (m.n. Zending)	410	410	363
Totaal	725	725	678

Baten van andere organisaties zonder winststreven (7)

Baten andere organisaties (x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2024	Rekening 2023
<i>SHO-noodhulpacties</i>			
Midden-Oosten	1.579	0	0
Turkije-Syrië	0	0	8.000
	1.579	0	8.000
<i>EO Metterdaad</i>			
Diverse projecten	439	400	433
	439	400	433
<i>Overige instellingen</i>			
	1.337	1.400	1.503
	1.337	1.400	1.503
Totaal	3.355	1.800	9.936

Baten als tegenprestatie voor levering van producten en/of diensten (8)

Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten (x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2024	Rekening 2023
Diversen	342	0	107
Totaal	342	0	107

Financiële baten (x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2024	Rekening 2023
Rente	353	0	0
Totaal	353	0	0

7.8 Toelichting op de lasten (9)

De totale uitgaven van de staat van baten en lasten dienen volgens de RJ650 te worden weergegeven conform het onderstaande model.

Lasten doelstellingen (x € 1.000)	Programma- en overige activiteiten Kerk in Actie								
	Zending	Wereld-diaconaat	Nood-hulp	Binnen-lands diaconaat	Wervings-kosten	Kosten beheer en admini-stratie	Totaal werkelijk jaar	Begroot jaar	Rekening 2023
Verstrekke (project)subsidies/ (project)bijdragen	4.927	7.774	6.238	890	0	0	19.829	18.882	31.015
Afdrachten aan verbonden (internat.) organisaties	0	0	0	14	0	0	14	55	14
Uitbesteed werk	95	36	0	150	3.239	0	3.520	3.387	3.708
Communicatiekosten	596	811	592	92	0	0	2.091	2.340	2.624
Personeelskosten	1.357	929	1.096	512	0	673	4.568	4.921	4.271
Huisvestingskosten	104	62	56	60	0	67	349	349	244
Kantoor- en algemene kosten	177	103	93	100	0	396	870	699	896
Totaal lasten doelstellingen	7.257	9.715	8.076	1.818	3.239	1.137	31.241	30.634	42.775

7.9 Personeelskosten Kerk in Actie

Personeelskosten (x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2024	Rekening 2023
Bruto salarissen (incl.toeslagen)	2.033	2.385	2.037
Sociale lasten	365	394	322
Pensioenpremies	227	281	225
Reiskosten woon-werkverkeer	56	93	36
Ontvangen WAO-/Pensioen-/WW-uitkeringen	-26	0	16
Externe deskundigheid/uitzendkrachten	30	100	63
Reiskosten buitenland	133	228	138
Reiskosten binnenland	39	32	43
Opleidingskosten	20	41	6
Jubilea/afscheid personeel	3	4	5
Diversen	-1	108	5
Consulenten Kerk in Actie	913	491	600
Personeelskosten B&A	775	764	774
Totaal personeelskosten	4.568	4.921	4.271
Gemiddelde basisformatie in fte's	31,2	36,9	33,3
Gemiddelde personeelskosten per fte (x € 1)*	85.115	85.447	79.141

De kosten van consulenten Kerk in Actie en personeelskosten B&A worden doorbelast vanuit de Protestantse Kerk. Deze worden niet verloond binnen Kerk in Actie.

Wat betreft de ontwikkeling/indexering van de loonkosten volgt Kerk in Actie de cao van de Rijksoverheid.

** De gemiddelde personeelskosten per fte zijn gebaseerd op de kosten van bruto salarissen (inclusief toeslagen), sociale lasten, pensioenpremies, reiskosten woon-werkverkeer en de ontvangen WAO-, pensioen- en WW-uitkeringen.*

7.10 Kosten Directie

Personeelskosten Directie (x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2024	Rekening 2023
<i>Dienstverband</i>			
Aard (looptijd)	Onbepaald	Onbepaald	Onbepaald
Uren (voltijds werkweek)	40	40	40
Parttime percentage	100%	100%	100%
Periode	01/12	01/12	01/12
<i>Bezoldiging (x € 1.000)</i>			
Jaarinkomen:			
Bruto loon/salaris	140	136	126
Vakantiegeld	11	11	10
Eindejaarsuitkering	11	11	10
Variabel jaarinkomen	-	-	1
Totaal jaarinkomen	162	158	147
Belastbare vergoedingen/bijtellingsen	11	12	10
Pensioenlasten	19	19	17
Overige beloningen op termijn	-	-	-
Uitkeringen beëindiging dienstverband	-	-	-
Totaal overige lasten en vergoedingen	30	31	28
Totaal bezoldiging	192	189	175

Het jaarinkomen van algemeen directeur Jurjen de Groot bedroeg in 2024 € 162k (1 fte). De sociale lasten (werkgeversdeel) bedragen € 12k (2023: € 11k). Het totaal van de bestuursbezoldiging inclusief sociale lasten bedraagt € 204k (2023: € 186k). Op dit jaarinkomen is volgens de beloningsregeling (onderdeel van de Erkenningregeling Goede Doelen) een BSD-score van 570 punten van toepassing. Het hierbij horende maximaal inkomen is € 181k per 2024. Dit jaarinkomen valt hierbinnen. Ook het jaarinkomen, de belaste vergoedingen/bijtellingsen, de werkgeversbijdrage pensioen en de

overige beloningen op termijn bleven voor Jurjen de Groot met een bedrag van € 192k (1 fte) binnen het bedrag van € 231k per jaar dat is opgenomen in de regeling. Ze stonden bovendien in een redelijke verhouding tot het jaarinkomen. Aan de directie zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

In dit overzicht is de totale beloning vermeld voor alle werkzaamheden van de algemeen directeur, waarvan in 2024 19,7% aan Kerk in Actie is toegerekend.

7.11 Verdeelsleutel SHO

Gegevens ten behoeve van berekening verdeelsleutel SHO (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024
Omvang van de geboden noodhulp en hulp bij wederopbouw	7.190	8.230	7.091
Opbrengsten uit eigen fondsenwerving	28.506	28.841	26.505

De noodhulp- en wederopbouw gelden zijn exclusief SHO-gelden en exclusief de gelden die we als administratief penvoerder/horizontale lead doorgezet hebben naar andere organisaties.

7.12 Vaststelling

De kleine synode van de Protestantse Kerk in Nederland heeft de jaarrekening over het boekjaar 2024 behandeld en vastgesteld in de vergadering van 27 juni 2025.

Utrecht, 27 juni 2025

Mr. drs. G.H. van der Waaij, voorzitter

C.J.F.R. Mulder MBA, secretaris

Ing. M.J. Segers

J.W. Stam RA MSc

Dr. R. de Reuver, vanuit het moderamen van de generale synode

Mr. J.A. Holsbrink, vanuit het moderamen van de generale synode

Ing. G.J. de Groot MBA, algemeen directeur dienstenorganisatie en Kerk in Actie

8. Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Deze controleverklaring is op de volgende bladzijden weergegeven.

Statutaire bepalingen inzake resultaatbestemming

In de statuten zijn geen bepalingen opgenomen ten aanzien van de bestemming van het saldo baten en lasten.

Vaststelling

Uitgebracht door: bestuur dienstenorganisatie Protestantse Kerk, Utrecht

Vastgesteld door: kleine synode d.d. 27 juni 2025, rapport VA xx-xx

kerk in actie

Kerk in Actie

Postbus 456

3500 AL Utrecht

(030) 880 14 56

info@kerkinactie.nl

kerkinactie.nl

Kerk in Actie, mei 2025

ANBI

De Protestantse Kerk in Nederland, met alle daartoe behorende onderdelen zoals Kerk in Actie, is een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) en heeft daartoe een ANBI groepsbeschikking ontvangen. Kerk in Actie is geen eigen rechtspersoon, maar maakt organisatorisch deel uit van de Protestantse Kerk in Nederland. Kerk in Actie is vindbaar onder het RSIN-nummer van de Protestantse Kerk. Het RSIN-nummer van Kerk in Actie is het RSIN van de Protestantse Kerk in Nederland: 813612809.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Kerk in Actie van de Protestantse Kerk in Nederland en de kleine synode

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van Kerk in Actie te Utrecht (hierna 'de jaarrekening') gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de betreffende jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Kerk in Actie per 31 december 2024 en van het resultaat over 2024 in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 'Fondsenwervende organisaties'.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de balans per 31 december 2024;
- 2 de staat van baten en lasten over 2024; en
- 3 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Kerk in Actie zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle van de jaarrekening of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de kleine synode voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 'Fondsenwervende organisaties'. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of Kerk in Actie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om Kerk in Actie te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of Kerk in Actie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De kleine synode is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van Kerk in Actie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van de jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van Kerk in Actie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of Kerk in Actie haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring de aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de kleine synode onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Den Haag, 27 juni 2025

KPMG Accountants N.V.

W.A. Touw RA